ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

ประสิทธิ์ มุสิโก

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

ประสิทธิ์ มุสิโก

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

ADMINISTRATVE SKILLS IN THE 21ST CENTURY OF ADMINISTRTORS IN SMALL-SIZED SCHOOLS AFFILIATED WITH SONGKHLA PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

PRASIT MUSIKO

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
ADMINISTRATVE SKILLS IN THE 21ST CENTURY OF ADMINISTRTORS IN SMALL-SIZED SCHOOLS AFFILIATED WITH SONGKHLA PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

ผู้วิจัย นายประสิทธิ์ มุสิโก

คณะกรรมการสอบค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย) กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ปาลีวรรณ สิทธิการ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อาคาสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
ผู้วิจัย นายประสิทธิ์ มุสิโก **ปีการศึกษา** 2567
ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต **สาขาวิชา** การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำนวน 313 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามเขตพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นของครู พบว่า ครูในเขตพื้นที่ต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารแบบกัลยาณมิตร ชัดเจน ตรงประเด็น ตระหนักถึงการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ วางตัวเป็นกลางรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในองค์กรนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้การวางแผนบริหารงานในสถานศึกษา และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารการศึกษา

Independent Study Administrative Skills in the 21st Century of Administrators in Small-sized Schools Affiliated with Songkhla Primary Education Service Area Office
Researcher Mr. Prasit Musiko **Academic Year:** 2024
Degree Master of Education Program in Educational Administration
Advisor Assistant Professor Dr. Rujirapun Kongchuay

Abstract

This research aimed to 1) study administrative skills in the 21st century of administrators in small-sized schools affiliated with Songkhla Primary Education Service Area Office, 2) compare administrative skills of administrators in small-sized schools affiliated with Songkhla Primary Education Service Area Office based on the teachers' opinions classified by their current education service areas, educational backgrounds, and years of working experiences, and 3) provide suggestions for administrative skills of administrators in small-sized schools affiliated with Songkhla Primary Education Service Area Office. The Sample group in this study consisted of 313 teachers who were selected by stratified sampling method according to education service areas. The tool used to collect data was a questionnaire with a reliability value at 0.98 The statistics used frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (SD), t-test, and one-way ANOVA.

The results showed that 1) Administrative skills in the 21st century of administrators in small-sized schools affiliated with Songkhla Primary Education Service Area Office were at a high level of satisfaction in both overall and in each aspect skills, 2) Comparisons of administrative skills in the 21st century of administrators in small-sized schools affiliated with Songkhla Primary Education Service Area Office based on the teachers' numeric responses showed that the teachers in different education service areas, with different educational backgrounds and different years of working experiences showed different opinions on administrative skills in the 21st century of administrators at a statistically significant level of .01, .05, and .01 respectively, and 3) Recommendations for administrative skills of administrators in small-sized schools affiliated with Songkhla Primary Education Service Area Office in the 21st century included fostering a communicative approach focusing on some characteristics such as friendliness, clarity, and relevance, emphasizing the utilization of interpersonal skills, positioning themselves as impartial listeners receiving problem-solving strategies from all stakeholders within the educational institutions, promoting teamwork within the organization, integrating

technology into educational administrative planning, and having a visionary approach to administration.

Keywords: School Administrative Skills, School Administrator, Educational Administration

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ ดร.ปาลีวรรณ สิทธิการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งหลายทั้งปวง และให้กำลังใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกล บัวแก้ว อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดร.ปาลีวรรณ สิทธิการ ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 และนางสาวโศภิษฐ์ โรจนรักษ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดทำนบตางหน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ทดลองใช้เครื่องมือ และมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บุคลากรสำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์ งานบัณฑิตศึกษา และกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ให้สำเร็จด้วยดี

ประสิทธิ์ มุสิโก
กรกฎาคม 2567

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... (1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... (2)
กิตติกรรมประกาศ ..... (4)
สารบัญ ..... (5)
สารบัญตาราง ..... (7)
สารบัญภาพ ..... (11)

บทที่ 1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์การวิจัย 4
สมมติฐานการวิจัย 5
ขอบเขตการวิจัย 5
กรอบแนวคิดการวิจัย 7
นิยามศัพท์เฉพาะ 7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 9

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10
การบริหารสถานศึกษา 11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา 18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 21
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา 24
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา 39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 47

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 55
แบบแผนการวิจัย 56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 57
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ 58
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 59
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ 60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**62**
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**90**
สรุปผลการวิจัย	90
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	115
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	117
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	124
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	132
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	31
2	ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สพป.สงขลา เขต 1 จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา 2566	42
3	ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สพป.สงขลา เขต 2 จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา 2566	44
4	ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สพป.สงขลา เขต 3 จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา 2566	46
5	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา	56
6	แบบแผนการวิจัย.....	57
7	จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของครู	64
8	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน	65
9	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการสื่อสาร จำแนกเป็นรายข้อ	66
10	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายข้อ	67
11	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการแก้ปัญหา จำแนกเป็นรายข้อ	68
12	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการทำงานเป็นทีม จำแนกเป็นรายข้อ	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านเทคโนโลยี จำแนกเป็นรายข้อ	70
14	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์จำแนกเป็นรายข้อ	71
15	เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่	72
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่ โดยภาพรวมและรายด้าน	74
17	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา	75
18	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะการสื่อสาร	75
19	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	76
20	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะการแก้ปัญหา	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะด้านเทคโนโลยี	77
22	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	78
23	เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน	79
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน	81
25	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	82
26	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะการสื่อสาร	83
27	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	83
28	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านการแก้ปัญหา	84
29	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะการทำงานเป็นทีม	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
30	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านเทคโนโลยี	85
31	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	85
32	ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการสื่อสาร	86
33	ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	87
34	ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการแก้ปัญหา	87
35	ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการทำงานเป็นทีม	88
36	ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านเทคโนโลยี	88
37	ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์	89
38	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา	133
39	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา	137

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในยุคปัจจุบันก้าวเข้าสู่สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็วส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ประชากรมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเพื่อทำงาน การสื่อสารด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงจากทั่วทุกมุมโลก ข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ มีความสลับซับซ้อนจึงทำให้วิถีชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากศตวรรษที่ผ่านมา (สมหญิง สายธนู, 2560: 35-36) ซึ่งโลกในศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก เป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต กลายเป็นโจทย์สำคัญเนื่องจากทุกฝ่ายมองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้นจากอดีตและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เพราะการก้าวย่างที่ช้าทำให้สามารถตกขบวนและเสียโอกาสอีกมากมาย การจัดการศึกษาเป็นอีกประเด็นสำคัญ นอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้วยังต้องเป็นกลไกสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561: 11)

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคมและเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสภาวการณ์ปัจจุบัน ทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีมาตรฐานเทียบกับอาเซียนหรือนานาชาติตลอดจนเตรียมความพร้อมประชากรวัยเรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558: 1) ดังนั้นการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556: 6-7) ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายในอนาคต การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาตนให้ทันต่อสถานการณ์และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้อง

กับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้มีปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ การวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลกการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มและการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561: 33) ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 1)

การบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่แตกต่างจากในยุคที่ผ่านมาเพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ และเครื่องมือสำคัญที่จะต้องมีการนำไปใช้ คือ การจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากองค์กรต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์การพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังจะสามารถนำพาองค์กรสู่การเป็นผู้นำได้ซึ่งการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้การจัดการความรู้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างความรู้สึกร่วมของคนในองค์กร สร้างความภาคภูมิใจในการทำงานและกระตุ้นให้คนในองค์การทำงานอย่างเต็มศักยภาพที่มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้น องค์การที่มีโครงสร้างการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงคือองค์การที่จะขาดศักยภาพในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการสร้างให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ใช่กระบวนการที่ทำได้ในทันทีทันใด แต่เป็นการทำงานร่วมกันของคนในองค์กร เป็นกระบวนการที่ใช้เวลาปรับเปลี่ยนคนในองค์กรให้มีความเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกันสู่เป้าหมายเดียวกัน การทำงานอย่างเป็นเครือข่ายองค์การที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยวจะเป็นองค์กรที่ขาดประสิทธิภาพไปโดยอัตโนมัติสำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันทำงานเพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทำงานร่วมกับสถานประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ความต้องการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป เป็นโจทย์ให้สถานศึกษาต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งจากส่วนของผู้ปกครองของผู้เรียนที่สถานศึกษาจะต้องสนองตอบ ขณะเดียวกันจะต้องเรียนรู้ถึงความต้องการของสถานประกอบการที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงานและการศึกษาต่อ เป็นต้น (จารุวัจน์ สองเมือง, 2559: 2) สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาและริเริ่มงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย ผู้บริหารต้องเป็นบุคลากรหลักในการประสานสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ภารกิจต่าง ๆ สามารถดำเนินไปได้ด้วยความราบรื่นและ เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษามากที่สุด และอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษาจะบังเกิดผลดีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับ

สมรรถภาพในการบริหารงานของผู้บริหารเป็นสำคัญ ผู้บริหารจะต้องมีสมรรถภาพการบริหารงาน คือ ทักษะในการบริหารงาน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงาน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาความสำเร็จของผู้บริหาร สามารถพิจารณาได้จากประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้น องค์ประกอบของความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารประการหนึ่งได้แก่ทักษะของผู้บริหาร ซึ่งเกิดจากการนำความรู้ความชำนาญมาดำเนินการจนทำให้เกิดประสิทธิผล สอดคล้องกัน (สุกรรยา อังคุระษี, 2565: 2)

การบริหารสถานศึกษาบุคคลผู้มีความสำคัญยิ่งต่อประสิทธิภาพการบริหาร คือ ผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้สร้างกลไกและใช้ทรัพยากรบริหารต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารจะเป็นผู้นำที่สามารถสร้างพลังสมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การ สั่งการชี้แนะงานต่าง ๆ และรับผิดชอบในการโน้มน้าวให้สมาชิกทุกคนร่วมมือกันทำงานเพื่อผลสำเร็จขององค์กรโดยส่วนรวม การบริหารจัดการมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ผู้บริหารต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ทางการบริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจ ทำนาย ตัดสินใจควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานให้หมาะสมกับสถานการณ์ สภาวะแวดล้อม และวัฒนธรรมของหน่วยงาน การหาความรู้เพิ่มเติม ติดตามผลการวิจัยทฤษฎีทางการบริหารแบบใหม่ รู้จักนำเทคนิควิธีการบริหารแบบต่าง ๆ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับกระแสพลวัตของสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก อันนำไปสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ในฐานะเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลต่อบุคลากรภายในมีบทบาทต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น กล่าวคือ มีทักษะทางปัญญาสูง เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีจิตเชิงสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กร นวัตกรรมยุคใหม่ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีบทบาทที่สำคัญ คือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก ยึดหลักการมีส่วนร่วมปรับองค์กรให้เป็นองค์กรขนาดเล็กและมีโครงสร้างแนวราบ และเสริมสร้างการมีหุ้นส่วนทางการศึกษา ดังนั้นผู้นำองค์กรยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี การปฏิบัติและประสบการณ์ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 1)

การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารซึ่งถือได้ว่าเป็นทักษะความสามารถที่มีความแตกต่างกันในแต่ละคุณลักษณะขึ้นอยู่กับบุคคล ไม่ว่าจะเป็นในด้านของกระบวนการบริหารจัดการ วิธีการการวางแผนในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ขนาดของสถานศึกษาก็ย่อมจะมีส่วนเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 30,112 แห่ง และเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา จำนวน 15,089 แห่ง คิดเป็นจำนวนถึงร้อยละ 51.11 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี สะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ การบริหารจัดการไม่คุ้มทุนโรงเรียนขนาดเล็กจึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญของระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสนใจ เป็นอย่างยิ่ง “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง

มุ่งความสำเร็จ” การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง มีความเป็นผู้นำ ต้องนำความเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานี้ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะมีและใช้ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคน ที่จะแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ความสามารถ และทักษะเพื่อทำให้สามารถบริหารงานอย่างผู้บริหารมืออาชีพได้ ด้วยเหตุนี้จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ต้องนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งประสิทธิผล ปัญหาที่เกิดจากระบบการปฏิรูปการศึกษา การกระจายอำนาจปัญหาการขาดเทคนิคและวิธีการในการบริหารงาน ปัญหาดังกล่าวมาจากสาเหตุที่สำคัญ คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการบริหารต่อไป (อรอุมา ดวงจันทร์, 2558: 5)

จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 16 อำเภอ มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำนวน 457 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 210 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.95 ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี อันเนื่องมาจากประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากร รวมทั้งการคมนาคมสะดวกจึงทำให้ผู้ปกครองในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนส่งเด็กไปเรียนในเมืองจึงส่งผลให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดภายใต้ข้อจำกัดในการบริหารจัดการทำให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ขาดความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ อาทิเช่น มีครูไม่ครบชั้น สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย การมีส่วนร่วม ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาจากชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ยังมีน้อย (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา, 2565: 1-3)

จากประเด็นข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีขนาดสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย โดยส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งเป็นขนาดสถานศึกษาที่ค่อนข้างจะมีลักษณะการบริหารที่มีความหลากหลาย บนพื้นฐานปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามเขตพื้นที่ต่างกัน มีความแตกต่างกัน

2. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน

3. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2566 ครูจำนวน 1,704 คน จาก 210 สถานศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา, 2566: 19)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 313 คน จาก 210 สถานศึกษา ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan, 1970 (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43) จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งได้มาจากการสุ่มสถานศึกษาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามเขตพื้นที่ โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ตามเขตพื้นที่และสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของครู ดังนี้

2.1.1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

1) เขต 1

2) เขต 2

3) เขต 3

2.1.2 ระดับการศึกษา

1) ปริญญาตรี

2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1) น้อยกว่า 5 ปี

2) 5-10 ปี

3) มากกว่า 10 ปี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา แบ่งออกเป็น 6 ทักษะ ดังนี้

2.2.1 ทักษะการสื่อสาร

2.2.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

2.2.3 ทักษะการแก้ปัญหา

2.2.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม

2.2.5 ทักษะด้านเทคโนโลยี

2.2.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

3. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยกำหนดขอบข่ายเนื้อหาโดยการสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ธีระ ไชยสิทธิ์, 2555: 9; มัทนา วังถนอมศักดิ์, 2556: 205-207; อศีราภ์รัตน์ วรรณรัตน์, 2556: 53; อุ่นทยา ผาผง, 2556: 8; กรรณิกา เรดมอนด์, 2559: 9-12; พิมพ์พร จารุจิตร์, 2559: 206; พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560: 39; มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561: 2; บุญส่ง กรุงชาลี, 2561: 2; ปัทมา ประทุมสุวรรณ, 2562: 2; ศรัญญา น้อยพิมาย, 2563: 199-200; สุวิมล ทองจำรัส, 2563: 168; สุกรรยา อังคุระษี, 2565: 2 และสัตตบุษย์ โพธิรุท, 2564: 2-3) 6 ทักษะ ดังนี้

3.1 ทักษะการสื่อสาร

3.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

3.3 ทักษะการแก้ปัญหา

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม

3.5 ทักษะด้านเทคโนโลยี

3.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

4. ขอบเขตระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการวิจัย คือ ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ถึง 31 กรกฎาคม 2567

กรอบแนวคิดการวิจัย

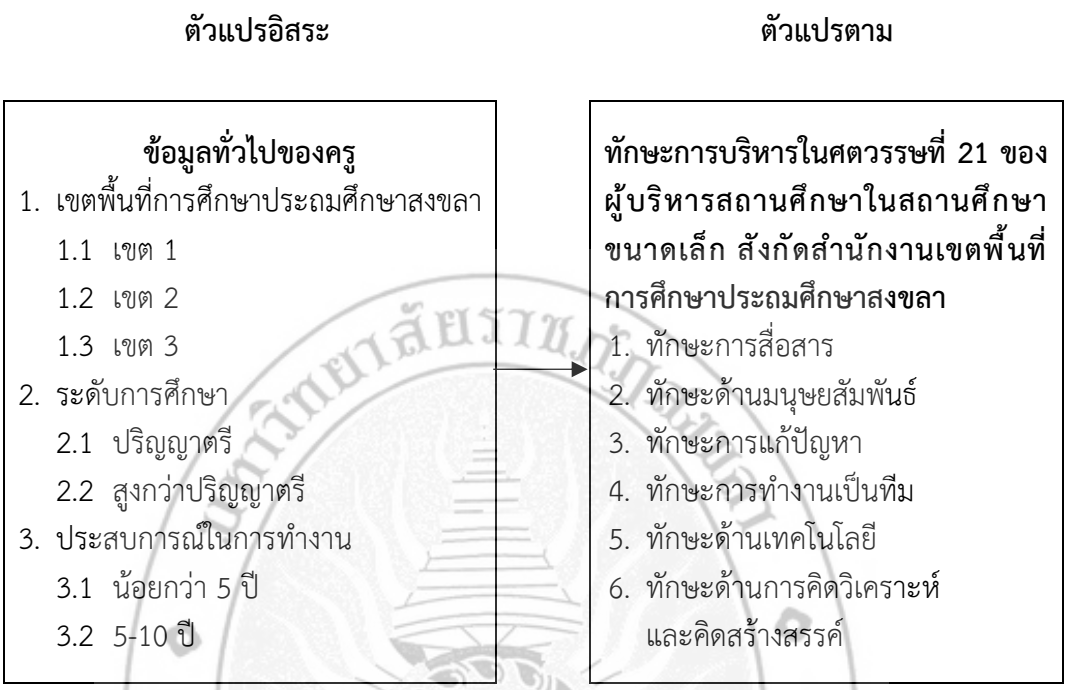

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายในการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้

1.1 ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้มีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ

1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่บุคคล มีวิธีการต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์

1.3 ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เลือกแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายมีวิธีการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วนำความรู้ประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้ประกอบกับข้อมูลการตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ

1.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการสามารถพูดชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานโดยรวมทีมกันปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษา กระตุ้นให้ทีมงานร่วมกันปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการประสานงาน และหาแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร

1.5 ทักษะด้านเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะความชำนาญความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา มีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษาการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ร่วมงานให้ความสำคัญการสร้างสรรค์ผลงานด้านนวัตกรรมของบุคลากร

1.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ต่อยอดความคิดนอกกรอบ คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้สิ่งแปลกใหม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2566

3. ครู หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในปีการศึกษา 2566

4. สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

5. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา แบ่งเป็น

5.1 ปริญญาตรี

5.2 สูงกว่าปริญญาตรี

6. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา ดังนี้

6.1 น้อยกว่า 5 ปี

6.2 5-10 ปี

6.3 มากกว่า 10 ปี

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วย

7.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
7.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
7.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยสาระสำคัญตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
   - 1.1 ความหมายการบริหารสถานศึกษา
   - 1.2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
   - 1.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา
   - 2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
   - 2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
   - 2.3 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21
   - 3.1 ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21
   - 3.2 ความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
   - 4.1 ความหมายของทักษะของผู้บริหาร
   - 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
5. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
   - 5.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
   - 5.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
   - 5.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
   - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
   - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงานภายในองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สุภัค ยมพุก (2558:14) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

มูนา จารง (2560: 30) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางปฏิรูปการศึกษามุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพโดยได้บัญญัติให้มีกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อความยืดหยุ่นและความรวดเร็วในการบริหารจัดการให้องค์การมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

มณฑาทิพย์ นามมุ (2561: 21) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักการและกระบวนการมาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ การบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อพัฒนางานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรจุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 18) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่ผู้บริหารร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนร่วมกัน วางแผน การจัดองค์การ โดยใช้เทคนิคการจูงใจ การบังคับบัญชา เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ไทยรัฐ วงษ์ทอง (2563: 11) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับบริการทางการศึกษา บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เกิดการพัฒนาการด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม ความประพฤติ และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ มีความสุข สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่สังคม

อุรุพงษ์ งานฉมัง (2564: 12) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงเป็นการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ

ธวัชชัย แสนดวง (2565: 44) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการ หรือกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และผู้บริหารสถานศึกษา คือผู้ที่มีความสำคัญในการดำเนินงาน ทำหน้าที่กำกับควบคุมดูแลบริหารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงานเพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักการและกระบวนการมาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และดำเนินกิจกรรมที่ผู้บริหารร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนร่วมกันวางแผนการจัดองค์การ

2. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจการบริหารงานที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามกรอบแนวทางการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553: 14) ได้ให้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1) ด้านบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและการวัดผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการมีภาระหน้าที่ 17 หน้าที่ด้วยกัน คือ

1.1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2) การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9) การนิเทศการศึกษา

1.10) การแนะแนว

1.11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

2) ด้านบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความอิสระในการบริหารจัดการให้คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน คือ

2.1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

2.2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

2.8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

2.10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11) การวางแผนพัสดุ

2.12) การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

2.13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.14) การจัดหาพัสดุ

2.15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

2.16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17) การเบิกเงินจากคลัง

2.18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.19) การนำเงินส่งคลัง

2.20) การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3) ด้านบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา และมีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 หน้าที่ด้วยกัน คือ

3.1) การวางแผนอัตรากำลัง

3.2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3.6) การลาทุกประเภท

3.7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3.10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

3.12) การออกจากราชการ

3.13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

3.14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา

3.19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4) ด้านบริหารงานบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลัก ในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยการความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษา ทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา ในการบริหารงานทั่วไปมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน คือ

4.1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8) การดำเนินงานธุรการ

4.9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11) การรับนักเรียน

4.12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15) การทัศนศึกษา

4.16) งานกิจการนักเรียน

4.17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

4.20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สัมมนา รธนิธย์ (2556: 96) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมแก่บุคลากร ให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องตระหนักว่าทุกกิจกรรมในการบริหารจัดการต้องเน้นให้เกิดคุณภาพตามเป้าหมาย เป็นที่พึงพอใจแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Students) ที่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถตามศักยภาพและความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการตามเป้าหมายทางการศึกษาที่ต้องการและงานหลัก ๆ ในการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มี 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 12) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ขอบข่ายของงานการบริหารการศึกษา ก็คือ ขอบข่ายของงานการบริหารสถานศึกษานั้นเอง เพราะมีขอบข่ายงานเดียวกัน ซึ่งงานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหาร 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านงานบุคคล และ 4) ด้านงานทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามกรอบนโยบายของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 22) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การกำหนดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา มีการกำหนดไว้หลักไว้ทั้งในส่วนหลักในด้านงานวิชาการ งานงบประมาณงานบุคล และงานบริหารทั่วไป และส่วนปลีกย่อยที่เพิ่มขึ้นมาเป็นงานกิจการนักเรียน งานบริหารอาคารสถานที่ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนทุกงานล้วนมีความสำคัญเพราะเป็นเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นองค์รวมของคุณภาพสถานศึกษา

อิศรา หาญรักษ์ (2563: 43) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษาแบ่งงานออกเป็นด้าน ๆ และมีรายละเอียดมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดขององค์กรและความคล่องตัวในการบริหารแต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือเกิดประสิทธิผลสูงสุด การบริหารสถานศึกษามีงานหลัก 4 ด้าน ตามหลักการการกระจายอำนาจของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564: 23-24) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาไว้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับมุมมองและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งเป็นสำคัญโดยทั่วไป การบริหารงานในสถานศึกษาจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามขอบข่ายการกิจของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

3. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อระบบการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 11-12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานต่าง ๆ และยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564: 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นผู้จัดวางระบบการทำงานภายในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างราบรื่น ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ศิลปะวิทยาการ คุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงาน อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมของความศรัทธาและความเลื่อมใสของผู้ร่วมงาน เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กัญจนพร ศรีมงคล (2565: 34) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา คือ เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ เป็นการบริหารจัดการของผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในด้านงานการศึกษาด้วยวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีขั้นตอน มีกติกา และวิธีการดำเนินการที่สนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ณณัฐ ช่วยงาน (2565: 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการต้องมีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อประสานงาน มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ผู้บริหาร

สถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนากระบวนการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งการร่วมแรงร่วมใจโดยภาพรวม

ณัฐภรณ์ สมภาร (2566: 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา คือ กระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผนและมีเทคนิคต่าง ๆ ในการบริหารที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ถือเป็นการบริหารจัดการของผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในด้านงานการศึกษา มีวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบขั้นตอน มีกฎกติกาชัดเจน และต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผนและมีเทคนิคต่าง ๆ ในการบริหารเพราะการบริหารจัดการต้องมีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อประสานงาน มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลซึ่งปฏิบัติงานหน้าที่ในการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 2) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2565: 73) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของภาครัฐและเอกชน

เสาวภา พรเสนาะ (2556: 22) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายในการที่ใช้ความรู้ความสามารถของตนนำบุคลากรในองค์กรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนและนโยบายที่ได้วางไว้ให้บรรลุผลสำเร็จ หรือในอนาคตอันใกล้นี้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพที่สามารถจัดการบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

จรัส อติวิทยาภรณ์ (2558: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่แบ่งงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตามความรู้ความสามารถ แล้วนิเทศงานอย่างเป็นระบบพร้อมให้คำแนะนำอย่างเหมาะสมเพื่อให้งานบรรลุผลอย่างมีคุณภาพ

สุธีรา สู้ภัยพาล (2558: 43) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานหน้าที่เกี่ยวกับการสนับสนุน การให้บริการการจัดการศึกษาทั้งนอกและในสถานศึกษา ภายในเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งรัฐและเอกชน ผู้บริหารในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 303) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ถวิล อรัญเวศ (2560: 5) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในทางการบริหารจัดการองค์กรหน่วยงานหรือสถานศึกษามีทักษะในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวิธีการทำงานที่ชัดเจน สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ

อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564: 10) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินงานทำหน้าที่กำกับ ควบคุมดูแลบริหารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย โดยใช้ภาวะผู้นำทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างพลังแห่งกระบวนการทำงาน จูงใจให้ผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานทำงานได้สำเร็จด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2565: 73) ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของภาครัฐและเอกชน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในฐานะผู้นำดำเนินการวางแผน กำกับ ดูแล อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดถึงกำกับติดตามการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้บรรลุตามแผนและนโยบายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 5) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 38 ข (2) น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรา 27 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาและมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) คุมดูแลให้การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นศึกษาธิการจังหวัด ทำหน้าที่แทน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา)

2) พิจารณาเสนอความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

3) สนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาจัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชกรครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นศึกษาธิการจังหวัด ทำหน้าที่แทน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา)

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

ชัยยนต์ เพาพาน (2559: 309) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบาย บทบาทในการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทและชุมชนในการสร้างเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์กับชุมชนและในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2565: 69-70) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้กำหนดข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในหมวด 2 ข้อ 12 มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษา

2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากรผู้เรียน

3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

4) พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

5) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ
6) ปฏิบัติงานขององค์การโดยเน้นผลถาวร
7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เป็นระบบ
8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12) สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ โดยเริ่มตั้งแต่กำหนดนโยบายของสถานศึกษา กำหนดหน้าที่และมอบหมายงานให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาตามความสามารถและความเหมาะสม ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในเป็นไปอย่างราบรื่น อีกทั้งยังต้องเป็นผู้นิเทศ ติดตาม และประเมินผล รวมถึงเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะเป็นลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจนเป็นที่ยอมรับของสังคม อันซึ่งเป็นแนวทางนำไปสู่การบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

เสาวภา พรเสนาะ (2556: 36) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานพัฒนางานในสถานศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านทักษะและความสามารถในการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ

ปัทมา ประทุมวรรณ (2562: 24) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้

อิศรา หาญรักษ์ (2563: 56) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้องเหมาะสม เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหาร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21

1. ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21

ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามและความหมาย ไว้ดังนี้

วิจารย์ พานิช (2556: 14) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การเรียนรู้เพื่อให้ได้วิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 และได้ทักษะ 3 กลุ่ม คือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21, 2562 (อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์, 2556: 32) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง สิ่งที่นักเรียนควรได้รับในแง่ความเชี่ยวชาญในวิชาแกน แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 และทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อก้าวการศึกษาระดับสูง การทำงาน และการดำรงชีวิตอย่างอิสระจากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา

สุภาศินี สุขสำราญ (2561: 120-121) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง องค์ความรู้ทักษะ และสมรรถนะของบุคคลที่ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันโดยการกำหนดเป็นแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของบุคคลสู่สังคมในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills)

2) ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skills)

3) ทักษะการใช้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information Media and Technology)

สรุปได้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะจำเป็นของเด็กที่ต้องมีในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วยวิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 และทักษะ 3 กลุ่ม คือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

2. ความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21

ทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะสำคัญและจำเป็นที่จะเป็นส่วนช่วยให้การดำเนินชีวิตมีประสิทธิภาพภายใต้การเรียนรู้และปรับตัว ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555: 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เหมือนการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 20 หรือ 19

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556: 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า และความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 นั้นค่อนข้างแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 บางทักษะแม้จะมีลักษณะถาวร กล่าวคือ มีความสำคัญมาในทุกยุคทุกสมัย ไม่ใช่เฉพาะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะ 4C คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) แต่ทักษะเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนไปในโลกยุคดิจิทัล รวมถึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจนกกลายเป็นสิ่งที่ “ต้อง” มีมากกว่า “น่าจะ” มีขณะที่บางทักษะถือ เป็นทักษะชุดใหม่ที่จำเป็นในบริบทของศตวรรษใหม่เช่น ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคม และวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน ซึ่งสามารถสรุปว่าเหตุผล 3 ประการ ว่าเหตุใดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ นั่นคือ รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

Kane Kay, 2012 (อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตฤกษ์, 2556: 40-43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิผลไปตลอดชีวิต ซึ่งมีเหตุผลอยู่สามประการด้วยกันคือ ประการแรก ทักษะเหล่านี้ไม่ได้ถูกบรรจุในหลักสูตร หรือถูกประเมินเลย บางคนอาจจะเกิดทักษะนี้โดยบังเอิญจากชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ในการทำงาน ประการที่สอง ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อนักเรียนทุกคน องค์กรมีการปรับโครงสร้างการบริหารให้เป็นแนวราบ เพิ่มการใช้เทคโนโลยี สร้างระบบงานที่ยืดหยุ่นและกระจายความรับผิดชอบให้พนักงานระดับปฏิบัติการมากขึ้น ประการที่สาม สำหรับผู้ที่เริ่มทำงานใหม่ ๆ ก็ถูกคาดหวังว่าจะสามารถใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อธิบายทักษะหลายอย่างที่เป็นของใหม่ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงานแก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิผลไปตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบเศรษฐกิจการพึ่งพาอาศัยในที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้ให้คำนิยามและความหมายไว้ ดังนี้

ศศิตา เพลินจิต (2558: 28) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สุริยา ทองยัง (2558: 11) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิด ปัญญาในการบริหารงานภายในองค์กร เป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ทำให้การทำงานหรือกระทำให้บรรลุสู่เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่โดยผ่านกระบวนการทางการบริหาร

อุษา แซ่เตียว (2559: 17) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ทักษะของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารที่เกิดจากพื้นฐานของความรู้ ความชำนาญในการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผ่องพรรณ พลราช (2560: 37) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ทักษะของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ โดยอาศัยทรัพยากรบุคคลและกระบวนการบริหารอย่างมีระบบเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564: 30) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถหรือความชำนาญความคล่องแคล่วของผู้บริหารในการนำเอาศักยภาพของตนเองที่มีอยู่รวมถึงการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกระบวนการที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถความชำนาญ ความคล่องแคล่วว่องไวและถูกต้องในการบริหารงานของผู้บริหารที่แสดงว่าเป็นผู้บริหารงานที่ดีมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ดีโดยสามารถแสดงออกได้ทั้งทางร่างกายและสติปัญญาเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม

2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยทักษะด้านบริหารซึ่งมีแนวคิดต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษานำมาปรับใช้เพื่อการบริหารให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2556: 205-207) ได้กล่าวถึงทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ประกอบด้วย ทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ เทคนิควิธี เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจอย่างเชี่ยวชาญและชำนาญจากประสบการณ์ การศึกษาและการฝึกอบรม เช่น ความสามารถในการสอนการจัดวางระบบงานในสถานศึกษา การจัดทำงบประมาณและการบัญชีการประชาสัมพันธ์ความสามารถในการแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ เป็นต้น

2) ทักษะการนิเทศและการสอน (Supervision and Instructional Skills) ความสามารถในการถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนและความสามารถในการบริหารหลักสูตร เช่น การจัดตารางการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรการบูรณาการหลักสูตรแกนกลางกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มาตรฐานการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้นรวมถึงการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน

3) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) ความสามารถเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของบุคคลสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เปิดเผย เป็นมิตรและมีอิสระ รับฟังและเข้าใจผู้อื่น ยอมรับการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลย้อนกลับ จัดการความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิผล ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมปฏิบัติตนโดยยึดหลักความเท่าเทียมกัน สามารถสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น การฟัง การพูด การอ่านการเขียน การอภิปราย การบรรยาย การแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ การตำหนิ การสอนงานการแนะนำ เป็นต้น

4) ทักษะเชิงความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ความสามารถในการคิด วิเคราะห์และตีความข้อมูลและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ สามารถมองเห็นภาพรวมขององค์กร มองเห็นภาพว่าหน่วยงานย่อย ๆ ในองค์กรมีความสัมพันธ์กันเช่นไร กระแสไหลเวียนของงานเป็นอย่างไร สามารถคาดการณ์อนาคตและวางแผนล่วงหน้าได้อย่างมีประสิทธิผล ความสามารถในการมองเห็นปัญหาเข้าใจสาเหตุของปัญหาและทางเลือกในการตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม รวมถึงความสามารถในการมองเห็นอุปสรรคและโอกาสก้าวหน้าของหน่วยงาน

5) ทักษะเชิงธุรกิจ (Business Skills) ความสามารถในการวิเคราะห์ทิศทางแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์นโยบายการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการเพิ่มมูลค่าและคุณค่า

ให้กับองค์กร สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แสวงหาวิธีการหรือแนวทางในการทำงานมุ่งที่ผลลัพธ์ของงานมากกว่ากระบวนการที่ซ้ำซ้อนและล่าช้า

6) ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Lifelong Learning Skills) ความสามารถในการแสวงหาข้อมูลความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา ฝึกตนเป็นคนใฝ่เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อให้เป็นคนฉลาดทันโลกทันเหตุการณ์ ฝึกตนเองให้เป็นคนอ่านมากฟังมากเพื่อเรียนรู้มุมมองและทัศนคติของบุคคลอื่น มีความไวต่อข้อมูลข่าวสารและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รอบตัว

7) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Skills) ความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสารประเภทต่าง ๆ การใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลในการนำเสนอ ในการเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงาน การส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการบริหารได้เหมาะสมความ สามารถเข้าใจผลกระทบที่เทคโนโลยีต่าง ๆ มีต่อการจัดการศึกษา

8) ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ (Foreign Language Skills) เนื่องจากปัจจุบันสังคมและวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ มีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทยทำให้ภาษาต่างประเทศหรือที่เราเรียกว่า “ภาษาที่สอง” หรือ “ภาษาที่สาม” เป็นพลังที่สำคัญของผู้บริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง สามารถสื่อความในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพูด การนำเสนอ การฟัง การอ่านและการเขียน เป็นต้น เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ของหน่วยงานได้

9) ทักษะทางการเมือง (Political Skills) เป็นความสามารถในการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ ทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานได้ เป็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสัมพันธ์ในการเชื่อมโยงกระแสอำนาจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในองค์กรของตนและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผล รวมถึงความเข้าใจกฎหมายทางการศึกษา ความสามารถในการคาดการณ์นโยบายรัฐ แนวคิดในทางการเมืองและเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ตลอดจนเหตุการณ์ สถานการณ์หรือบริบทภายนอกอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน

10) ทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ (Resource Management Skills) สามารถจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น การบริหารงานบุคคล การมอบหมายงานให้บุคคล การมอบอำนาจ การจัดสรรเวลาเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม รวมถึงการจัดสรรวัตถุดิบการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม การพิจารณาความดีความชอบโอกาสในการเติบโตเลื่อนขั้น เป็นต้น

11) ทักษะทางด้านอารมณ์หรือความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) สามารถรับรู้และเข้าใจจุดแข็งจุดอ่อนของตนเองและของบุคคลแวดล้อม สามารถจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม มีความอดทนอดกลั้น รับรู้และเข้าใจอารมณ์ ความต้องการ ความเครียดของตนเองและผู้อื่นได้ สามารถแสดงออกอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและสภาพบริบทแวดล้อม สามารถรับมือกับแรงกดดันต่าง ๆ ได้ดี สามารถจัดการความเครียดของตนเองและของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

12) ทักษะในการจัดการตนเอง (Self-Management Skills) สามารถครองตนให้ประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมตามกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม และแนวทางในการประกอบวิชาชีพของตน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สามารถกวางตนอย่างเหมาะสม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของ

บุคคลอื่น สามารถจัดลำดับความสำคัญของภาระงานได้อย่างเหมาะสม และสามารถสร้างกิจวัตรประจำวันที่ช่วยประหยัดเวลา

13) ทักษะในการจัดการอาชีพ (Career Management Skills) เป็นความสามารถในการสร้างเส้นทางสู่ความสำเร็จ และสามารถพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความก้าวหน้าในเส้นทางที่เหมาะสมและในช่วงเวลาที่เหมาะสม มีความสนใจเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพของตนเอง สนใจพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

14) ทักษะในการวัดและประเมินผลงาน (Assessment and Evaluation Skills) ผ่านการสังเกตการณ์ การวัดผล การทดสอบและสามารถวิเคราะห์ข้อมูล ตีความข้อมูลและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและยุติธรรม มีการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานรวมถึงเป้าหมายในการประเมินที่แน่นอนยุติธรรม และสามารถนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อทำการบูรณาการและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลเสริมแรงทางบวก

15) ทักษะการบริหารความเปลี่ยนแปลง (Change Management Skills) ความสามารถในการปรับตัวและรองรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นสูง ยอมรับความคิดเห็นหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงและทำให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ สามารถนำพาความเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

16) ทักษะการชักจูง (Persuasion Skills) สามารถโน้มน้าวและชักจูงผู้อื่นเป็นนักสนทนาที่ดี สามารถจับจุดสนใจของบุคคลแวดล้อมได้ สร้างความร่วมมือร่วมใจ สร้างความรักศรัทธาต่อองค์กร สร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายได้อย่างน่าสนใจให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามและยอมรับ

17) ทักษะการวิจัย (Research Skills) ความสามารถในการดำเนินการวิจัยให้คำชี้แนะแนวทางการทำวิจัยสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ความสามารถในการตรวจสอบผลการวิจัยของบุคลากรส่งเสริมการทำวิจัยและการนำนวัตกรรมไปใช้ในการทำงานจริง

กรรณิกา เรดมอนด์ (2559: 9-12) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงกระบวนการใช้ความสามารถ ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ และมีอิทธิพลเหนือคนอื่น สามารถกระตุ้นจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญคือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะวิสัยทัศน์ และทักษะความร่วมมือ ดังนี้

1) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีความวิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ และมีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่างๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์โดยนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี การนำเสนอ โดยมีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1.1) การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ ประเมินสื่อและสิ่งที่ได้รับโดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อ ตระหนักถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อบุคคลและสังคม รู้จักเลือกรับและใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชนและสังคม

1.2) เทคโนโลยี (Technologies) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

1.3) การนำเสนอ (Presentation) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงกระบวนการวิธีการสื่อสารเพื่อเสนอข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ความต้องการไปสู่ผู้รับสาร โดยการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมและทำให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการนำเสนอ

2) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผลงานที่แปลกใหม่ สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ความคิดริเริ่ม ความท้าทาย ความยืดหยุ่น และจินตนาการ โดยแต่ละตัวแปรสังเกตมีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

2.1) ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการคิดสิ่งแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกใช้ เกิดความเชื่อมั่นในตนเองกล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออกไม่กลัวต่อความไม่แน่นอน พร้อมที่จะเผชิญเสี่ยงสภาพการณ์ต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มเป็นผลงานที่แปลกใหม่

2.2) ความท้าทาย (Challenge) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงการมีแรงบันดาลใจ ความมุ่งมั่น ความกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจอย่างรอบคอบโดยไม่กลัวความผิดพลาดและเปิดกว้าง ท้าทายในการทดลองในสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการทำงานที่ยิ่งใหญ่และมีประสิทธิภาพ

2.3) ความยืดหยุ่น (Flexible) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ เป็นการคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย และเป็นการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ ได้อย่างอิสระ

2.4) จินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขันในการทำงาน และมีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3) ทักษะวิสัยทัศน์ (Vision Skill) หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย เพื่อสร้างอนาคตผ่าน

วิสัยทัศน์ขององค์การเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ชัดเจน โดยการสื่อสารโน้มน้าวจูงใจ หรือกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น มีความผูกพันต่อวิสัยทัศน์ และมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวเปร คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การสื่อสารวิสัยทัศน์ การสร้างแรงบันดาลใจ โดยแต่ละตัวแปรสังเกตที่นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

3.1) การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulating) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างภาพอนาคตขององค์การได้อย่างชัดเจน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนำมาวิเคราะห์สภาพการณ์ขององค์การเพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่พึงประสงค์และชัดเจนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ (Communicating) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจน เกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์รวมถึงการโน้มน้าวจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์และยอมรับในวิสัยทัศน์ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้โดยเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับองค์การ

3.3) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการสร้างแรงบันดาลใจให้เห็นคุณค่างาน เห็นความท้าทาย สร้างความเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้โดยให้กำลังใจและเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการกระตุ้น จูงใจให้เกิดการทำงานเป็นทีมและมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน

พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559: 206) ได้กล่าวถึงกล่าวถึงทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์
2) ทักษะการแก้ปัญหา
2) ทักษะการสื่อสาร
4) ทักษะการทำงานเป็นทีม
5) ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล
3) ทักษะการตัดสินมุ่งผลสัมฤทธิ์
7) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
8) ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560: 39) ได้กล่าวถึงทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ทักษะการบริหาร ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะทางด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในการเข้าใจระบบโครงสร้างของคน โครงสร้างตำแหน่ง นโยบายการจัดการศึกษา และระบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เพื่อบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในการทำงานให้บรรลุโดยใช้กระบวนการกลุ่มและเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในมหาวิทยาลัย ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

3) ทักษะทางด้านเทคนิค หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการดำเป็นงานและเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม รวมถึงความสามารถในการใช้เครื่องเมือต่าง ๆ

4) ทักษะทางด้านการสอน หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้ฟังและนักศึกษาเกิดความเข้าใจ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในการทำงาน ความเป็นกันเอง การพูดการอธิบายกับบุคคลรอบข้าง สามารถสาธิตให้อาจารย์ดูเป็นตัวอย่าง และทำให้คณาจารย์เกิดความยอมรับและศรัทธา

5) ทักษะทางด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้และสติปัญญาของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จัดหาการปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ซึ่งแสดงรายละเอียดการสังเคราะห์ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	ธีระ ไชยสิทธิ์ (2555)	มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2556)	อดิราภรัตน์ วรรณรัตน์ (2556)	อุ่นทยา ผาผง (2556)	กรรณิกา เรดมอนด์ (2559)	พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559)	พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560)	มยุตาทิพย์ นามนุ (2561)	บุญส่ง กรุงชาลี (2561)	ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562)	ศรัญญา น้อยพิมาย (2563)	สุวิมล ทองจำรัส (2563)	สุกรยา อังคุรษี (2565)	สัตบุษย์ โพธิรุท (2564)	ความถี่
1	ทักษะการเชิงเทคนิค	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	4
2	ทักษะการนิเทศและการสอน	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
3	ทักษะการเชิงธุรกิจ	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
4	ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
5	ทักษะการบริหารจัดการทรัพยากร	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	2
6	ทักษะการวัด ประเมินผลงาน	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
7	ทักษะการชักจูง	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
8	ทักษะการวิจัย	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
9	ทักษะการสื่อสาร	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	✓	✓	-	-	-	-	5*
10	ทักษะการตัดสินมุ่งผลสัมฤทธิ์	-	-	-	-	-	✓	-	-	✓	-	-	-	-	-	2
11	ทักษะการคิดรวบยอด	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	✓	-	✓	-	3
12	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	-	✓	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	✓	-	5*

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	ธีระ ไชยสิทธิ์ (2555)	มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2556)	อดิราภรัตน์ วรรณรัตน์ (2556)	อุ่นทยา ผาผง (2556)	กรรณิกา เรดมอนด์ (2559)	พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559)	พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560)	มยุตาทิพย์ นามนุ (2561)	บุญส่ง กรุงชาลี (2561)	ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562)	ศรัญญา น้อยพิมาย (2563)	สุวิมล ทองจำรัส (2563)	สุภรยา อังคุรษี (2565)	สัตบุษย์ โพธิรุท (2564)	**เฉลี่ย**
13	ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ															1
14	ทักษะการบริหารจัดการองค์การ								✓						✓	2
15	ทักษะด้านการตัดสินมุ่งผลสัมฤทธิ์						✓			✓						2
16	ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม						✓			✓						2
17	ทักษะการแก้ปัญหา						✓			✓	✓	✓	✓			5*
18	ทักษะการตัดสินใจ										✓					1
19	ทักษะการทำงานเป็นทีม	✓		✓	✓		✓			✓	✓					6*
20	ทักษะการกระตุ้นจูงใจ										✓					1
21	ทักษะด้านเทคโนโลยี								✓	✓	✓		✓		✓	5*
22	ทักษะด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	✓				✓									✓	3
23	ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์						✓		✓	✓			✓		✓	5*

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ธีระ ไชยสิทธิ์ (2555: 9); มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2556: 205-207); อคีราภ์รัตน์ วรรณรัตน์ (2556: 53); อุ่นทยา ผาผง (2556: 8); กรรณิกา เรดมอนด์ (2559: 9-12); พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559: 206); พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560: 39); มณฑาทิพย์ นามนุ (2561: 2); บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 2); ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 2); ศรัญญา น้อยพิมาย (2563: 199-200); สุวิมล ทองจำรัส (2563: 168); สุกรรยา อังคุระษี (2565: 2) และสัตตบุษย์ โพธิรุท (2564: 2-3) โดยผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ได้ตัวแปรทั้งหมด 6 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะการแก้ปัญหา 4) ทักษะการทำงานเป็นทีม 5) ทักษะด้านเทคโนโลยี และ 6) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 6 ทักษะ มีรายละเอียดดังนี้

1) ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการสื่อสาร เป็นทักษะพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจระหว่างกันตามเป้าหมายของการสื่อสารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสาร ไว้ดังนี้

มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2556: 205-207) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสาร ไว้ว่า ทักษะการชักจูง (Persuasion Skills) สามารถโน้มน้าวและชักจูงผู้อื่นเป็นนักสนทนาที่ดีสามารถจับจุดสนใจของบุคคลแวดล้อมได้ สร้างความร่วมมือร่วมใจ สร้างความรักศรัทธาต่อองค์กร สร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายได้อย่างน่าสนใจให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามและยอมรับ

พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559: 206) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสาร ไว้ว่า ทักษะสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ทักษะการสื่อสาร เป็นทักษะที่ช่วยในการติดต่อประสานงาน

กรรณิกา เรดมอนด์ (2559: 9-12) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสาร ไว้ว่า ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อและมีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ นำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การรู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยี การนำเสนอ

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 7) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสาร ไว้ว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ให้ข่าวสารที่ถูกต้องและแนะนำแหล่งของข้อมูลข่าวสารให้กับผู้อื่นได้มีความสามารถในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ มีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายใน

การติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน มีการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 10-11) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสาร ไว้ว่า ทักษะการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสารเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน

สรุปได้ว่า ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ

2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นทักษะสังคมที่ช่วยให้สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันก่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ดังนี้

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560: 39) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในการทำงานให้บรรลุโดยใช้กระบวนการกลุ่มและเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในมหาวิทยาลัย ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559: 206) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร

มณฑาทิพย์ นามนุ (2560: 39) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relations skill) หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่บุคคล มีวิธีการต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

ศรัญญา น้อยพิมาย (2563: 199-200) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal skills) เป็นทักษะสังคมที่ช่วยให้เรามีปฏิสัมพันธ์สื่อสาร เพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายร่วมกัน รวมถึงความสามารถในการเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตลอดจนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุกรรยา อังคุระษี (2565: 6) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะด้านมนุษย์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่บุคคล มีวิธีการต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์

3) ทักษะการแก้ปัญหา

ทักษะการแก้ปัญหา เป็นระบบการใช้เหตุผลเพื่อขจัดความขัดแย้งโดยการใช้กลยุทธ์ทางการบริหาร ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะการแก้ปัญหา ไว้ดังนี้

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560: 39) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในการทำงานให้บรรลุโดยใช้กระบวนการกลุ่มและเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในมหาวิทยาลัย ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559: 206) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นทักษะที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561: 39) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Skill) หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่บุคคล มีวิธีการต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

ศรัญญา น้อยพิมาย (2563: 199-200) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skills) เป็นทักษะสังคมที่ช่วยให้เรามีปฏิสัมพันธ์ สื่อสารเพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายร่วมกัน รวมถึงความสามารถในการเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตลอดจนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุกรรยา อังคุระษี (2565: 6) ได้กล่าวถึงทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ไว้ว่า ทักษะด้านมนุษย์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เลือกแนวทางในการแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายมีวิธีการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วนำความรู้ประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้ประกอบกับข้อมูลการตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ

4) ทักษะการทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีมเป็นทักษะสำคัญในการวางแบบบริหารขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะการทำงานเป็นทีม ไว้ดังนี้

ธีระ ไชยสิทธิ์ (2555: 9) ได้กล่าวถึงทักษะการทำงานเป็นทีม ไว้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาร่วมมือกัน มีการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน ตัดสินใจ วางแผน สนับสนุนกัน เพื่อให้งานที่ตนรับผิดชอบนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งใจอย่างมีประสิทธิภาพ

อคีราภ์รัตน์ วรรณรัตน์ (2556: 53) ได้กล่าวถึงทักษะการทำงานเป็นทีม ไว้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมให้การตัดสินใจ มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีม เสริมสร้างความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกันในการทำงาน สร้างจุดมุ่งหมายของการทำงานร่วมกัน มีการปฏิบัติงานตามความสามารถของบุคลากร โดยการสร้างบรรยากาศของการทำงานเป็นทีม และมีการทบทวนการดำเนินงานร่วมกันเป็นประจำ

อุ่นทยา ผาผง (2556: 8) ได้กล่าวถึงทักษะการทำงานเป็นทีม ไว้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่คณะครูและรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนร่วมมือร่วมใจประสานงาน ร่วมกันวางแผนติดต่อสื่อสาร และทำงานร่วมกันด้วยความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ไว้วางใจกัน สามารถทำงานในฐานะตัวแทนคนหนึ่งอย่างเต็มความสามารถ

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 10) ได้กล่าวถึงทักษะการทำงานเป็นทีม ไว้ว่า ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถพูดชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยรวมทีมกันปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษา กระตุ้นให้ทีมงานร่วมกันปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน มอบหมายงานให้ทีมงานทำด้วยความเหมาะสม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ทีมงาน ให้ความไว้วางใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงาน สร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงาน มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่ทีมงานอย่างเพียงพอ ช่วยเหลือทีมงานให้สามารถหาข้อยุติความขัดแย้งในลักษณะเชิงบูรณาการได้ แก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานแก่ทีมงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และให้โอกาสแก่ทีมงานในการนำเสนอผลงานหรือแสดงความสามารถ

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 7) ได้กล่าวถึงทักษะการทำงานเป็นทีม ไว้ว่า ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำทีม เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการประสานงาน และหาแนวทางให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน เบ่งหน้าที่การทำงานให้บุคลากรมีส่วนในการรับผิดชอบงาน ให้โอกาสบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำในงานที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการสามารถพูดชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานโดยรวมทีมกันปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษา กระตุ้นให้ทีมงานร่วมกันปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการประสานงาน และหาแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร

5) ทักษะด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีเป็นทักษะจำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมาย ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะด้านเทคโนโลยี ไว้ดังนี้

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561: 56) ได้กล่าวถึงทักษะด้านเทคโนโลยี ไว้ว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง การใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน มีการบริการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการพัฒนาองค์การให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 10) ได้กล่าวถึงทักษะด้านเทคโนโลยี ไว้ว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน การจัดงานสารบรรณ การจัดงานการเงินบัญชีและพัสดุ และในการจัดระบบติดต่อสื่อสาร เพื่อการประสานงานได้ดี

สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564: 13) ได้กล่าวถึงทักษะด้านเทคโนโลยี ไว้ว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถพื้นฐานในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชนเพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 7) ได้กล่าวถึงทักษะด้านเทคโนโลยี ไว้ว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยี มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

สุวิมล ทองจำรัส (2563: 14) ได้กล่าวถึงทักษะด้านเทคโนโลยี ไว้ว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ร่วมงานให้ความสำคัญการสร้างสรรค์ผลงานด้านนวัตกรรมของบุคคลากร ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรใช้เทคโนโลยีแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน ประยุกต์วิธีการทางเทคโนโลยีในการพัฒนางาน และมีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ทักษะด้านเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะความชำนาญ ความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา มีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา การติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ร่วมงาน ให้ความสำคัญการสร้างสรรค์ผลงานด้านนวัตกรรมของบุคลากร

6) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการคิดในรายละเอียดความสามารถการแยกแยะส่วนต่าง ๆ ออกเป็นส่วนพื้นฐาน เพื่อที่จะวางแผนบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564: 14) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งใหม่ โดยการนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ต่อยอดความคิดนอกกรอบ คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้สิ่งแปลกใหม่ที่มีความแปลก ความทันสมัยและแตกต่างจากสิ่งที่มีอยู่ก่อนและสิ่งนั้นต้องมีประโยชน์หรือนำไปใช้แก้ปัญหาได้

สุวิมล ทองจำรัส (2563: 14) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking Skills) หมายถึง กระบวนการทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

พิมพ์พร จารุจิตร์ (2559: 206) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 7) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดและจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ทั้งเรื่องราว เหตุการณ์ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อค้นหาสาระสำคัญ สามารถตีความหรืออธิบายสิ่งที่เห็น สามารถหาความสัมพันธ์และเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ได้

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561: 89) ได้กล่าวถึงทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า ความสามารถในการทำให้เกิดผลงานใหม่และแปลกไป จากความคิดหรือกิจกรรมของคนอื่น

สรุปได้ว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ต่อยอดความคิดนอกกรอบ คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้สิ่งแปลกใหม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 จัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้มีการปรับโครงสร้างการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งการบริหารออกเป็น เขตพื้นที่การศึกษา แทนการกำหนดให้มีส่วนราชการในระดับภูมิภาค ทำให้หน่วยงานทางการศึกษาเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับจังหวัด และอำเภอ ได้แก่ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และเขตการศึกษา ต้องถูกยุบเลิก หลอมรวมกันเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 175 เขต โดยพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 ประกอบด้วย ท้องที่ อำเภอเมืองสงขลา อำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอนาหม่อม และอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 เป็นต้นมา

1.1 อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้

1.1.1 จัดทำ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

1.1.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

1.1.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.7 จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถนศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

1.1.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

1.2 ที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีที่ตั้งแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นอาคารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (เดิม) ตั้งอยู่เลขที่ 176 ถนนสงขลา-นาทวี ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นส่วนปฏิบัติงานของกลุ่มอำนวยการ กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มกฎหมายและคดี และหน่วยตรวจสอบภายใน ส่วนที่ 2 เป็นอาคารสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา (เดิม) ตั้งอยู่เลขที่ 331 ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นส่วนปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

1.3 พื้นที่รับผิดชอบ

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นแนวยาว สถานศึกษาที่ไกลสุดระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร

1.4 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อ	อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ทะเลอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อ	อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และทะเลสาบสงขลา

1.5 สภาพทางภูมิศาสตร์

1.5.1 สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่อำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสสินธุ์ และอำเภอสิงหนคร เป็นที่ราบลุ่มขนาบด้วยทะเลสาบสงขลาและทะเลอ่าวไทย อำเภอเมืองสงขลา เป็นแหลมยื่นลงสู่อ่าวไทย ตั้งอยู่ตรงปากน้ำทะเลสาบสงขลา อำเภอนาหม่อม เป็นที่ราบสูงมีภูเขา เป็นเนินเขาเตี้ย ๆ

1.5.2 สภาพภูมิอากาศ

ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุม มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่ กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ จากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าว ส่งผลให้มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดู คือ

1) ฤดูฝนแบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 จากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

ระยะที่ 2 จากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

2) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม

1.6 สังคมและการปกครอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 รับผิดชอบบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอนาหม่อม มีพื้นที่ทั้งหมด 1,252.053 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 48 ตำบล 325 หมู่บ้าน เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 9 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 36 แห่ง มีประชากร จำนวน 356,765 คน แบ่งเป็นชาย 172,768 คน หญิง 183,997 คน จำนวนครัวเรือน 143,144 ครัวเรือน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก ด้านเกษตรกรรม (ทำนา เลี้ยงสัตว์ ประมง) อาชีพเสริมคือ ปศุสัตว์ เลี้ยงปลา หัตถกรรมพื้นบ้าน และรับจ้าง

1.7 ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถศึกษาสงขลา เขต 1 มีหน้าที่ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด สถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ในปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 137 โรงเรียน และมีบ้านเรียน (Home School) จำนวน 2 ครอบครัว

1.8 ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 2 ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา 2566

โรงเรียนขนาดเล็ก	**อำเภอ**						
นักเรียน 1-120 คน	**เมือง**	**สทิงพระ**	**ระโนด**	**กระแสสินธุ์**	**นาหม่อม**	**สิงหนคร**	**รวม**
จำนวนโรงเรียน	7	15	28	4	7	19	80

ที่มา: แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดสงขลา (2565: 5)

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จัดตั้งตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 34 (1) และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และตามข้อ 3 และข้อ 6 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 3 และข้อ 6 รวมทั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 185 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ประกอบไปด้วยอำเภอ 5 อำเภอ คือ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอนรัตภูมิ อำเภอควนเนียง อำเภอบางกล่ำ และอำเภอคลองหอยโข่ง มีโรงเรียนในสังกัด 127 โรงเรียน

2.1 อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2.1.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

2.1.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.7 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

2.1.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ที่ตั้ง

ที่ตั้งสำนักงาน แยกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ตั้งอยู่เลขที่ 2 ถนนสาครมงคล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นส่วนปฏิบัติงานของกลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษากลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีและการสื่อสาร กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาและหน่วยตรวจสอบภายใน

ส่วนที่ 2 ตั้งอยู่บนอาคารที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ ถนนเพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นส่วนปฏิบัติงานของกลุ่มกฎหมายและคดี

2.3 พื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 รับผิดชอบจัดการศึกษาในพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอรัตภูมิ อำเภอควนเนียง อำเภอบางกล่ำ และอำเภอคลองหอยโข่ง

2.4 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอป่าบอน และอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอนาหม่อม และอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอสิงหนคร อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาและอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอมะนัง อำเภอควนกาหลง และอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

2.5 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และลักษณะภูมิอากาศ

สภาพทางภูมิศาสตร์โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีลำน้ำสำคัญหลายสาย เช่น คลองอู่ตะเภา คลองเตยคลองรำ คลองบางกล่ำ คลองหลา คลองรัตภูมิ คลองตง คลองจำไหร มีแหล่งต้นน้ำจากเทือกเขาบรรทัด บริเวณฝั่งตะวันตกเป็นเนินเขาลาดชันบริเวณแนวชายเทือกเขา และค่อย ๆ แปรสภาพ เป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณตอนกลางของพื้นที่ จนถึงทะเลสาบสงขลา

2.6 สังคมและการปกครอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 รับผิดชอบบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอรัตภูมิ อำเภอควนเนียง อำเภอบางกล่ำ และอำเภอคลองหอยโข่ง มีพื้นที่ทั้งหมด 2,154 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 30 ตำบล 276 หมู่บ้าน เทศบาลนคร/เมือง 7 แห่ง เทศบาลตำบล 13 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 15 แห่ง มีประชากร จำนวน 570,335 คน แบ่งเป็นชาย 273,070 คน หญิง 297,265 คน จำนวนครัวเรือน 270,203 ครัวเรือน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม

2.7 การคมนาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกอยู่ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของภาคใต้ตอนล่าง สามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์ ทางรถไฟ และทางอากาศ อยู่ห่างจากตัวเมืองสงขลา 30 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟประมาณ 974 กิโลเมตร และทางรถยนต์ประมาณ 993 กิโลเมตร

2.8 ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 3 ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา 2566

โรงเรียนขนาดเล็ก	**อำเภอ**					
นักเรียน 1-120 คน	**หาดใหญ่**	**รัตภูมิ**	**ควนเนียง**	**บางกล่ำ**	**คลองหอยโข่ง**	**รวม**
จำนวนโรงเรียน	18	11	13	4	6	52

ที่มา: แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดสงขลา (2566: 5)

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้น จำนวน 195 เขต ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติมในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จังหวัดละ 1 เขต ทำให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 178 เขต และประกาศกระทรวง

ศึกษาธิการเรื่อง ปรับปรุงแก้ไข การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติมในจังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ปราจีนบุรี มหาสารคาม เลย พัทลุง และอุทัยธานี จังหวัดละ 1 เขต ทำให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 185 เขต

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเปลี่ยนเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ลงวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2553 ซึ่งจังหวัดสงขลา แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็น 3 เขต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีพื้นที่รับผิดชอบดูแล 5 อำเภอ คือ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอสะเดา

3.1 อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีอำนาจและหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ข้อ 5 ดังต่อไปนี้

3.1.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาชั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

3.1.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3.1.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.7 จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

3.1.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2 ที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ตั้งอยู่ เลขที่ 182 หมู่ที่ 2 ถนนเพชรเกษม ตำบลคลองทราย อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา 90160

3.3 พื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ มีโรงเรียน 193 โรง ได้แก่ อำเภอจะนะ 50 โรง อำเภอนาทวี 3 โรง อำเภอเทพา 49 โรง อำเภอสะบ้าย้อย 31 โรง และอำเภอสะเดา 35 โรง โดยอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาปกติ จำนวน 1 อำเภอ คือ อำเภอสะเดา มีโรงเรียน 35 โรง และอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4 อำเภอ คือ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย มีโรงเรียน 158 โรง

3.4 สังคมและการปกครอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 รับผิดชอบบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอสะเดา มีพื้นที่ทั้งหมด 3,952.58 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 48 ตำบล 426 หมู่บ้าน เทศบาล 12 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 45 แห่ง มีประชากร จำนวน 360,408 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมานับถือศาสนาพุทธ

3.5 การคมนาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกใช้ทางหลวงหมายเลข 4, 42, 43, 408 และ4085 และทางรถไฟผ่านทาง อำเภอจะนะ อำเภอเทพา และอำเภอสะเดา

3.6 ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก

ตาราง 4 ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา 2566

โรงเรียนขนาดเล็ก	**อำเภอ**					
นักเรียน 1-120 คน	**นาทวี**	**จะนะ**	**เทพา**	**สะบ้าย้อย**	**สะเดา**	**รวม**
จำนวนโรงเรียน	26	12	22	4	14	78

ที่มา: แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดสงขลา (2566: 5)

สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เป็นองค์กรทางการบริหารการศึกษา มีภารกิจในการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561 เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารของหน่วยงานไปสู่เป้าหมาย มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ประกอบด้วย 3 เขตพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยมีจำนวนสถานศึกษาและลักษณะการบริหารที่มีความแตกต่างกัน ในการบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายนั้นผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับหน้าที่ในการบริหารจัดการจะต้องมีการวางแผน แนวทางการบริหาร ตลอดถึงการใช้ทักษะด้านการบริหาร ให้บรรลุตามเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา อีกทั้งต้องมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคลากร ยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561: 2) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์การมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.01 รองลงมาเป็นทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 3.98 และทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 3.82 และ 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 2) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการตัดสิน

มุ่งผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 2) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ทักษะการทำงานเป็นทีม 2) ทักษะการแก้ปัญหา 3) ทักษะการตัดสินใจ 4) ทักษะการใช้เทคโนโลยี 5) ทักษะการสื่อสาร และ 6) ทักษะการกระตุ้นจูงใจ

ศรัญญา น้อยพิมาย (2563: 199-200) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วนำความรู้ประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้ประกอบกับข้อมูลการตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ มีการวิเคราะห์และวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม 2) ทักษะด้านการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูให้สามารถทำผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานโดยการวัด ประเมินผล นิเทศ กำกับ ติดตาม การเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภารกิจ สังคม และชุมชน 3) ทักษะด้านเทคนิควิธี ผู้บริหารสถานศึกษามีการระดมความคิด นำวิธีการทำงานแบบร่วมมือ มาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มีเทคนิคในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติที่หลากหลาย สามารถจัดหาเครื่องมือและทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ

สุวิมล ทองจำรัส (2563: 168) ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร และ 2) การเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการสร้างทีมงานที่แข็งแกร่ง เข้าใจจุดมุ่งหมายขององค์กร มอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถศักยภาพของแต่ละบุคคล เน้นบริหารแบบประชาธิปไตย สร้างขวัญและกำลังใจ มีทักษะการแก้ปัญหาที่มีความหนักแน่น ความยืดหยุ่น การเข้าใจการเปลี่ยนแปลง

และแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ที่ต้องเปลี่ยนมุมมอง คิดนอกกรอบ เป็นทั้งนักแก้ปัญหา นักปรับปรุงงาน นักสอนงานและนักคิด มีทักษะการสื่อสารต้องที่ชัดเจน เพิ่มช่องทางในการสื่อสารโดยอาศัยเทคโนโลยีและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่สามในชีวิตประจำวัน และมีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต้องเปิดใจกว้างยอมรับเทคโนโลยี มีความทันสมัย เป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยีและมีการศึกษาดูงานการพัฒนานวัตกรรมจากหน่วยงานที่เป็นต้นแบบ

สุกรรยา อังคุระษี (2565: 2) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ ทักษะด้านความรู้ความคิด

สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564: 2-3) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากและประสิทธิผลโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน และจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ประสิทธิผลโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน จังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .724 5) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 52.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ $\pm$ .31564 และ 6) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 3 ทักษะ ได้แก่ 6.1) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ควรจัดอบรม ประชุม สัมมนา PLCแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศ มีการนิเทศติดตาม จัดประกวดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และ 6.2) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ ควรจัดอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ ผู้บริหารครูผู้สอนและบุคลากรกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน และ 6.3) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควรจัดทำนโยบายพัฒนาทักษะการคิด จัดอบรม ประชุม สัมมนา ทำ PLC ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้คิดสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาและจัดทำแบบทดสอบประเมินผู้บริหาร

ณฐกร วรรณวัตน์ (2564: 126-127) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูที่มีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 5 ปี ทั้งภาพรวมด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ และด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์

นุจรี แก้วบริบัติ (2566: 127-128) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พงษ์พันธ์ อัศพันธ์ (2566: 1651-1652) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีค่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีความเห็นต่อระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 3) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษย์สัมพันธ์ และ 5) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน

ธวัชชัย แสนดวง (2565: 1) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 3) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

อดุลย์พร ชุ่มชวย (2562: 8) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้น การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัย 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.67) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{x}$ = 4.71) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{x}$ = 4.70) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ($\bar{x}$ = 4.56) และด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิต และรับผิดชอบเชื่อถือได้ ($\bar{x}$ = 4.65) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ($\bar{x}$ = 4.64) 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารต่างกัน เห็นว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างเห็นว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564: 1) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามเพศและขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล การปฏิบัติงานด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

สุขุมาล เจริญรัมย์ (2565: 474) ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.60) และ 2) เปรียบเทียบทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ

ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนครูในโรงเรียนที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

วิทยา ไชยศรี (2560: 8) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์และคุ้มบางกะเจ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 155 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 2) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์ และคุ้มบางกะเจ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร ในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์ และคุ้มบางกะเจ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร ในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์ และคุ้มบางกะเจ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญดังนี้ ด้านภาพรวม โดยครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ทักษะด้านมนุษย์ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 5-10 ปี และมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ทักษะด้านมโนภาพครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

รัตนา วันทาแก้ว (2565: 357-358) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อริสา คงกะพัน (2567: 134) ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีทักษะสูงสุดคือทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก และทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีทักษะต่ำสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำนวน 2 คู่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งน้อยกว่า 6 ปี กับ 6-10 ปี และผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งน้อยกว่า 6 ปี กับตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป

วุฒิศักดิ์ คำมา (2567: 333) ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด คือ มนุษย์สัมพันธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) การหาแนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า 3.1) เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้บริหารสถานศึกษา 3.2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมความร่วมมือ สนับสนุนระหว่างหน่วยงานภายนอกเพื่อการจัดการศึกษา 3.3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานที่ท้าทายให้ตรงความสามารถของแต่ละคน 3.4) เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาและให้ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 3.5) เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถในการสร้างทีมงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาวการณ์การเปลี่ยนแปลง

มลฤดี สวนดี (2565: 82) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Ozdemir Coban and Bozkurt (2020: 279-298) สำรวจความคิดเห็นของครูจำนวน 464 คน ในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศตุรกีเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และทักษะความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และทักษะความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มากเท่าไร ผู้บริหารสถานศึกษายิ่งมีทักษะความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์มากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้แล้วผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า การรู้สารสนเทศ การรู้เทคโนโลยี การรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบ เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมความเป็นผู้นำและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

Helvac and Yoruk (2021: 399-426) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 และความสามารถการจัดการการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศตุรกี ผลการวิจัยจากการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างครูในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 295 คน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 และความสามารถการจัดการการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ระดับสูงมาก และผลการวิจัยจากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ รายงานว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 และความสามารถการจัดการการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มากเท่าไร ผู้บริหารสถานศึกษายิ่งแสดงความสามารถการจัดการการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาได้ดีขึ้นเท่านั้น

Rini (2022: 1-15) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนจำนวน 94 แห่ง ในประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยตามความคิดเห็นของครู พบว่า ทักษะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกและเปรียบเทียบทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นรายทักษะ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศอินโดนีเซียมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าทักษะความคิดรวบยอด และมีทักษะด้านเทคนิคต่ำที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการจัดการศึกษาในในยุคศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพ ซึ่งจะมีความหลากหลาย และแตกต่างในเรื่องของขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มาเป็นแนวทางในการวางแผนขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จในบริหารตามเป้าประสงค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2566 ครูจำนวน 1,704 คน จาก 210 สถานศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา, 2566: 19)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 313 คน จาก 210 สถานศึกษา ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan, 1970 (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43) จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งได้มาจากการสุ่มสถานศึกษาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามเขตพื้นที่ โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ตามเขตพื้นที่ และสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลาก ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ครู	สถานศึกษา	ครู
เขต 1	80	638	66	117
เขต 2	52	420	48	77
เขต 3	78	646	66	119
รวม	**210**	**1,704**	**180**	**313**

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา (2566: 19)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมุ่งศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด ตั้งสมมติฐาน และนิยามศัพท์เฉพาะ
5. การกำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้
   5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
   5.2 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
   5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
8. รายงานผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 6

ตาราง 6 แบบแผนการวิจัย

ลำดับที่	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา	ครู จำนวน 313 คน	แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2	เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน	ครู จำนวน 313 คน	แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า	t-test F-test
3	เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา	ครู จำนวน 313 คน	แบบสอบถามปลายเปิด	ความถี่ และสรุปผลเป็นความเรียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย สังกัดเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ประกอบด้วย 6 ทักษะ จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

1) ทักษะการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ
2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ
3) ทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 5 ข้อ
4) ทักษะการทำงานเป็นทีม จำนวน 5 ข้อ
5) ทักษะด้านเทคโนโลยี จำนวน 5 ข้อ
6) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ

มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

ระดับ 5 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Questionnaire) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.4 สร้างแบบสอบถาม โดยตอนที่ 1 ใช้แบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) และตอนที่ 3

แบบสอบถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง

2.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถาม ซึ่งใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยวิธีการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามที่ได้มีค่า 1.00 ทุกข้อ ดังภาคผนวก ง

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยส่งคิวอาร์โคดผ่านระบบ E-Office ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ไปยังโรงเรียนของครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.98 ดังภาคผนวก ง

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือถึงครู จำนวน 313 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ด้วยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามในระบบออนไลน์ (Google Form) ซึ่งผู้วิจัยจะทำการจัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทางระบบ My Office ของโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยระบุรายละเอียดจำนวนครูของแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเอกสารชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละรายการ

1.2 นำข้อมูลออกจากระบบออนไลน์ (Google Form) แล้วบันทึกข้อมูล

1.3 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.3.2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) และนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

4.51-5.00 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (Independent t-test) และเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่และประสบการณ์ทำงานโดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

1.3.4 วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด โดยความถี่และสรุปเป็นความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้บรรยายข้อมูลพื้นฐาน

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) .

2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้านด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

2.3.1 t-test แบบ Independent Semple Test

2.3.2 F-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะการแก้ปัญหา 4) ทักษะการทำงานเป็นทีม 5) ทักษะด้านเทคโนโลยี และ 6) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่ โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของครู

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 313)	ร้อยละ
เขตพื้นที่		
เขต 1	117	37.38
เขต 2	77	24.60
เขต 3	119	38.02
รวม	313	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	246	78.59
สูงกว่าปริญญาตรี	67	21.41
รวม	313	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	63	20.13
5-10 ปี	141	45.05
มากกว่า 10 ปี	109	34.82
รวม	313	100.00

จากตาราง 7 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูทั้งหมด จำนวน 313 คน ครูส่วนใหญ่เป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 คิดเป็นร้อยละ 38.02 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.59 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.05

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ทักษะการสื่อสาร	4.56	0.51	มากที่สุด
2	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.44	0.62	มาก
3	ทักษะการแก้ปัญหา	4.27	0.64	มาก
4	ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.40	0.64	มาก
5	ทักษะด้านเทคโนโลยี	4.37	0.59	มาก
6	ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	4.52	0.47	มากที่สุด
	ภาพรวม	**4.43**	**0.51**	**มาก**

จากตาราง 8 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.56, SD = 0.51) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.52, SD = 0.47) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.44, SD = 0.62) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.40, SD = 0.64) ทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.37, SD = 0.59) และทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}$ = 4.27, SD = 0.64) ตามลำดับ

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการสื่อสาร จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ	4.60	0.58	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ แนะนำแหล่งข้อมูลข่าวสาร ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา	4.54	0.58	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาให้นโยบายและข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่บุคลากร	4.58	0.59	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลข่าวสาร	4.47	0.68	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน	4.60	0.53	มากที่สุด
	ภาพรวม	**4.56**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากตาราง 9 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ($\bar{x}$ = 4.60, SD = 0.58) ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคล หรือหน่วยงาน ($\bar{x}$ = 4.60, SD = 0.53) และผู้บริหารสถานศึกษาให้นโยบายและข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่บุคลากร ($\bar{x}$ = 4.58, SD = 0.59) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}$ = 4.47, SD = 0.68)

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่น เป็นกันเองกับบุคลากรในสถานศึกษา	4.47	0.73	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.48	0.73	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาให้กับทุกคนในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคนด้วยความเต็มใจ	4.50	0.68	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามได้	4.34	0.65	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อสร้างสัมพันธไมตรีอันดีระหว่างบุคลากรระดับต่าง ๆ ในสถานศึกษา	4.41	0.72	มาก
	ภาพรวม	**4.44**	**0.62**	**มาก**

จากตาราง 10 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาให้กับทุกคนในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคนด้วยความเต็มใจ ($\bar{x}$ = 4.50, SD = 0.68) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.48, SD = 0.73) ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่น เป็นกันเองกับบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.47, SD = 0.73) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามได้ ($\bar{x}$ = 4.34, SD = 0.65)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการแก้ปัญหา จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาและความขัดแย้งโดยใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์	4.25	0.69	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงาน และออกแบบวิธีการแก้ปัญหา ที่มีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล	4.31	0.74	มาก
3	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวิจัยและพัฒนากระบวนการทางการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.27	0.70	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลการประเมิน และผลการวิจัยในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษา	4.26	0.70	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา	4.25	0.68	มาก
	ภาพรวม	**4.27**	**0.64**	**มาก**

จากตาราง 11 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการแก้ปัญหาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงาน และออกแบบวิธีการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล ($\bar{x}$ = 4.31, SD = 0.74) ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนากระบวนการทางการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.27, SD = 0.70) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลการประเมิน และผลการวิจัยในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}$ = 4.26, SD = 0.70) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา ($\bar{x}$ = 4.25, SD = 0.68)

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการทำงานเป็นทีม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา	4.37	0.68	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน	4.38	0.69	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ	4.42	0.71	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหาร	4.44	0.72	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและมีส่วนช่วยในการหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร	4.41	0.67	มาก
	ภาพรวม	**4.40**	**0.64**	**มาก**

จากตาราง 12 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหาร ($\bar{x}$ = 4.44, SD = 0.72) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ($\bar{x}$ = 4.42, SD = 0.71) ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและมีส่วนช่วยในการหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร ($\bar{x}$ = 4.41, SD = 0.67) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.37, SD = 0.68)

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านเทคโนโลยี จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.29	0.67	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.37	0.66	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา	4.34	0.65	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้อย่างครอบคลุมภายในสถานศึกษา	4.37	0.77	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสั่งการเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line, Messenger, Facebook	4.48	0.62	มาก
	ภาพรวม	**4.37**	**0.59**	**มาก**

จากตาราง 13 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสั่งการเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line, Messenger, Facebook ($\bar{x}$ = 4.48, SD = 0.62) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้อย่างครอบคลุมภายในสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.37, SD = 0.77) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือแนะนำการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 4.37, SD = 0.66) ตามลำดับ และข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.29, SD = 0.67)

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน	4.53	0.54	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติได้	4.52	0.56	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.53	0.52	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน	4.50	0.59	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม และเป็นแบบอย่างในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.51	0.55	มากที่สุด
	ภาพรวม	**4.52**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตาราง 14 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน ($\bar{x}$ = 4.53, SD = 0.54) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x}$ = 4.53, SD = 0.52) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติได้ ($\bar{x}$ = 4.52, SD = 0.56) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 4.50, SD = 0.59)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 15-16

ตาราง 15 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	**เขต 1**			**เขต 2**			**เขต 3**		
	$\bar{x}$	SD	**ระดับความคิดเห็น**	$\bar{x}$	SD	**ระดับความคิดเห็น**	$\bar{x}$	SD	**ระดับความคิดเห็น**
1. ทักษะการสื่อสาร	4.54	0.54	มากที่สุด	4.43	0.55	มาก	4.65	0.43	มากที่สุด
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	0.73	มาก	4.25	0.62	มาก	4.61	0.44	มากที่สุด
3. ทักษะการแก้ปัญหา	4.34	0.64	มาก	4.03	0.75	มาก	4.35	0.53	มาก
4. ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.44	0.75	มาก	4.26	0.68	มาก	4.45	0.46	มาก
5. ทักษะด้านเทคโนโลยี	4.44	0.62	มาก	4.21	0.63	มาก	4.41	0.51	มาก
6. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์	4.55	0.47	มากที่สุด	4.43	0.54	มาก	4.55	0.42	มากที่สุด
ภาพรวม	**4.45**	**0.56**	**มาก**	**4.27**	**0.57**	**มาก**	**4.51**	**0.39**	**มากที่สุด**

จากตาราง 15 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่ปรากฏผล ดังนี้

ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.55, SD = 0.47) ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.54, SD = 0.54) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.44, SD = 0.75) ทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.44, SD = 0.62) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.38, SD = 0.73) และทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}$ = 4.34, SD = 0.64) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.43, SD = 0.55) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.43, SD = 0.54) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.26, SD = 0.68) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.25, SD = 0.62) ทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.21, SD = 0.63) และทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}$ = 4.03, SD = 0.75) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.65, SD = 0.43) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.61, SD= 0.44) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$= 4.55, SD = 0.42) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.45, SD = 0.46) ทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.41, SD = 0.51) และทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}$ = 4.35, SD = 0.53)

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. ทักษะการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.37	1.19	4.638**	.010
	ภายในกลุ่ม	310	79.30	0.26		
	รวม	312	81.67			
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	6.49	3.25	8.819***	.000
	ภายในกลุ่ม	310	114.12	0.37		
	รวม	312	120.61			
3. ทักษะการแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	5.66	2.83	7.098***	.001
	ภายในกลุ่ม	310	123.67	0.40		
	รวม	312	129.33			
4. ทักษะการทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.98	0.99	2.433	.089
	ภายในกลุ่ม	310	125.86	0.41		
	รวม	312	127.84			
5. ทักษะด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	2	2.86	1.43	4.207*	.016
	ภายในกลุ่ม	310	105.40	0.34		
	รวม	312	108.26			
6. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.86	0.43	1.932	.147
	ภายในกลุ่ม	310	69.10	0.22		
	รวม	312	69.96			
ภาพรวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**2**	**2.71**	**1.35**	**5.265****	**.006**
	ภายในกลุ่ม	**310**	**79.73**	**0.26**		
	รวม	**312**	**82.44**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 16 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะด้านเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กรณีพบความแตกต่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังตาราง 17-21

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษา		เขต 1	เขต 2	เขต 3
	$\bar{X}$	4.45	4.27	4.51
เขต 1	4.45		.18	-.06
เขต 2	4.27			-.24**
เขต 3	4.51			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาโดยภาพรวม ผลการทดสอบรายคู่ของเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ เขต 2 กับเขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะการสื่อสาร

เขตพื้นที่การศึกษา		เขต 1	เขต 2	เขต 3
	$\bar{X}$	4.54	4.43	4.65
เขต 1	4.54		.11	-.11
เขต 2	4.43			-.22*
เขต 3	4.65			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะการสื่อสาร ผลการทดสอบรายคู่ของเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ เขต 2 กับ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

เขตพื้นที่การศึกษา	$\bar{x}$	เขต 1 4.38	เขต 2 4.25	เขต 3 4.61
เขต 1	4.38		.13	-.23*
เขต 2	4.25			-.36***
เขต 3	4.61			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 19 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการทดสอบรายคู่ของเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ เขต 1 กับ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เขต 2 กับ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะการแก้ปัญหา

เขตพื้นที่การศึกษา	$\bar{x}$	เขต 1 4.34	เขต 2 4.03	เขต 3 4.35
เขต 1	4.34		.31**	-.01
เขต 2	4.03			-.32**
เขต 3	4.35			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะการแก้ปัญหา ผลการทดสอบรายคู่ของเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ เขต 1 กับ เขต 2 และ เขต 2 กับ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะด้านเทคโนโลยี

เขตพื้นที่การศึกษา	$\bar{x}$	เขต 1 4.44	เขต 2 4.21	เขต 3 4.41
เขต 1	4.44		.23*	.03
เขต 2	4.21			-.21
เขต 3	4.41			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะด้านเทคโนโลยี ผลการทดสอบรายคู่ของเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ เขต 1 กับ เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 246)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 67)		t	Sig
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ทักษะการสื่อสาร	4.52	0.52	4.67	0.48	-2.100*	.037
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.41	0.63	4.52	0.60	-1.268	.206
3. ทักษะการแก้ปัญหา	4.22	0.66	4.43	0.58	-2.316*	.021
4. ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.35	0.65	4.59	0.59	-2.773**	.006
5. ทักษะด้านเทคโนโลยี	4.36	0.56	4.41	0.69	-0.637	.524
6. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์	4.47	0.48	4.72	0.38	-4.471***	.000
ภาพรวม	4.39	0.52	4.56	0.48	-2.378*	0.018

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 22 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะการทำงานเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	น้อยกว่า 5 ปี			5-10 ปี			มากกว่า 10 ปี		
	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ทักษะการสื่อสาร	4.42	0.61	มาก	4.52	0.47	มากที่สุด	4.68	0.48	มากที่สุด
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.36	0.58	มาก	4.36	0.63	มาก	4.58	0.61	มากที่สุด
3. ทักษะการแก้ปัญหา	4.41	0.77	มาก	4.17	0.62	มาก	4.46	0.55	มาก
4. ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.40	0.67	มาก	4.31	0.61	มาก	4.53	0.64	มากที่สุด
5. ทักษะด้านเทคโนโลยี	4.35	0.60	มาก	4.28	0.60	มาก	4.50	0.55	มาก
6. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	4.49	0.51	มาก	4.46	0.47	มาก	4.62	0.45	มากที่สุด
ภาพรวม	**4.36**	**0.57**	**มาก**	**4.35**	**0.49**	**มาก**	**4.56**	**0.48**	**มากที่สุด**

จากตาราง 23 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่ปรากฏผล ดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.49, SD = 0.51) ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.42, SD = 0.61) ทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}$ = 4.41, SD = 0.77) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.40, SD = 0.67) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.36, SD = 0.58) และทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.35, SD = 0.60) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.52, SD = 0.47) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.46, SD = 0.47) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.36, SD= 0.63) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.31, SD = 0.61) ทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.28, SD = 0.60) และทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}$ = 4.17, SD = 0.62) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.68, SD = 0.48) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.62, SD = 0.45) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.58, SD = 0.61) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$ = 4.53, SD = 0.64) ทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.50, SD = 0.55) และทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x}$ = 4.46, SD = 0.55) ตามลำดับ

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. ทักษะการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.89	1.44	5.682**	.004
	ภายในกลุ่ม	310	78.78	0.25		
	รวม	312	81.67			
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	3.59	1.79	4.750**	.009
	ภายในกลุ่ม	310	117.02	0.38		
	รวม	312	120.61			
3. ทักษะการแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	6.48	3.24	8.173***	.000
	ภายในกลุ่ม	310	122.86	0.40		
	รวม	312	129.33			
4. ทักษะการทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.01	1.50	3.735*	.025
	ภายในกลุ่ม	310	124.83	0.40		
	รวม	312	127.84			
5. ทักษะด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	2	2.99	1.49	4.401**	.013
	ภายในกลุ่ม	310	105.27	0.34		
	รวม	312	108.26			
6. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.59	0.80	3.607*	.028
	ภายในกลุ่ม	310	68.37	0.22		
	รวม	312	69.96			
ภาพรวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**2**	**3.10**	**1.55**	**6.048****	**.003**
	ภายในกลุ่ม	**310**	**79.34**	**0.26**		
	รวม	**312**	**82.44**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 24 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การในการทำงานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการแก้ปัญหา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคโนโลยี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการของด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังตาราง 25-31

ตาราง 25 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10
		4.36	4.35	4.56
น้อยกว่า 5 ปี	4.36		0.01	-0.20*
5-10 ปี	4.35			-0.21**
มากกว่า 10 ปี	4.56			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวม ผลการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์การทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ น้อยกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะการสื่อสาร

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10
		4.42	4.52	4.68
น้อยกว่า 5 ปี	4.42		-0.10	-0.25**
5-10 ปี	4.52			-0.16
มากกว่า 10 ปี	4.68			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะการสื่อสาร ผลการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์การทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ น้อยกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10
		4.36	4.36	4.58
น้อยกว่า 5 ปี	4.36		0.00	-0.22
5-10 ปี	4.36			-0.23*
มากกว่า 10 ปี	4.58			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์การทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านการแก้ปัญหา

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10
		4.14	4.17	4.46
น้อยกว่า 5 ปี	4.14		-0.04	-0.33**
5-10 ปี	4.17			-0.29**
มากกว่า 10	4.46			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านการแก้ปัญหา ผลการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์การทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ น้อยกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 10 และ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 29 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะการทำงานเป็นทีม

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	**น้อยกว่า 5 ปี**	**5-10 ปี**	**มากกว่า 10**
		4.40	4.31	4.53
น้อยกว่า 5 ปี	4.40		0.09	-0.13
5-10 ปี	4.31			-0.22*
มากกว่า 10 ปี	4.53			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะการทำงานเป็นทีม ผลการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์การทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านเทคโนโลยี

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10
		4.35	4.28	4.50
น้อยกว่า 5 ปี	4.35		0.06	-0.15
5-10 ปี	4.28			-0.22*
มากกว่า 10 ปี	4.50			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านเทคโนโลยี ผลการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์การทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10
		4.49	4.46	4.62
น้อยกว่า 5 ปี	4.49		0.03	-0.13
5-10 ปี	4.46			-0.16*
มากกว่า 10 ปี	4.62			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ผลการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์การทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

ตาราง 32 ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะทักษะการสื่อสาร	ความถี่
1. ควรสื่อสารให้มีความชัดเจน ตรงประเด็นและเป้าหมายเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา	40
2. ควรสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ตามระเบียบแนวปฏิบัติ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับครู	32
3. ควรใช้ทักษะในการสื่อสารแบบกัลยาณมิตรเพื่อความสัมพันธ์อันดีในองค์กร	29
4. ควรใช้เทคนิคในการสื่อสารที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ครูปฏิบัติตามคำสั่งได้ตรงตามวัตถุประสงค์	18
5. ควรสื่อสารเพื่อสร้างสร้างแรงบันดาลใจ และเสริมแรงทางบวกแก่ครู	12

ตาราง 32 พบว่า ทักษะการสื่อสารเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารให้มีความชัดเจน ตรงประเด็นและเป้าหมายเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา ควรสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำตามระเบียบแนวปฏิบัติ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับครู ควรใช้ทักษะในการสื่อสารแบบกัลยาณมิตรเพื่อความสัมพันธ์อันดีในองค์กร ควรใช้เทคนิคในการสื่อสารที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ครูปฏิบัติตามคำสั่งได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และควรสื่อสารเพื่อสร้างสร้างแรงบันดาลใจ เสริมแรงทางบวกแก่ครู

ตาราง 33 ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	ความถี่
1. ควรตระหนักถึงการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อครู	42
2. ควรมีความยืดหยุ่น วางตัวเป็นกลางมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกน้อง ไม่วางอำนาจและรับความคิดเห็นของทุกคน อย่างมีเหตุมีผล	31
3. ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างกัน	26
4. ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนเพื่อการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และทันสมัย ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ	17
5. ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรเพื่อช่วยให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	14

ตาราง 33 พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อครู ควรมีความยืดหยุ่น วางตัวเป็นกลางมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกน้อง ไม่วางอำนาจ และรับความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุมีผล ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างกัน ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนเพื่อการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และทันสมัย ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรเพื่อช่วยให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ตาราง 34 ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะทักษะการแก้ปัญหา	ความถี่
1. ควรมีใจเป็นกลาง คำนึงถึงผลประโยชน์และความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายเมื่อเกิดปัญหา	30
2. ควรรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาจากบุคลากรทุกฝ่ายในสานศึกษา	25
3. ควรมีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาที่ชัดเจน และใช้วิธีการที่เหมาะสม	20
4. ควรมีความยุติธรรมและใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา	19
5. ควรมีการวางแผนพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษา	10

ตาราง 34 พบว่า ทักษะการแก้ปัญหาเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีใจเป็นกลาง คำนึงถึงผลประโยชน์และความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายเมื่อเกิดปัญหา ควรรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาจากบุคลากรทุกฝ่ายในสานศึกษา ควรมีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาที่ชัดเจน และใช้วิธีการที่เหมาะสม ควรมีความยุติธรรมและใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา และควรมีการวางแผนพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษา

ตาราง 35 ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะทักษะการทำงานเป็นทีม	ความถี่
1. ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในองค์กร	29
2. ไม่ควรเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดซึ่งความแตกแยกของบุคลากรภายในสถานศึกษา	22
3. ควรมีการวางแผนและบริหารงานให้ชัดเจน	18
4. ควรสร้างความไว้วางใจและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน	17
5. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความถนัด	10

ตาราง 35 พบว่า ทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในองค์กร ไม่ควรเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดซึ่งความแตกแยกของบุคลากรภายในสถานศึกษา ควรมีการวางแผนและบริหารงานให้ชัดเจน ควรสร้างความไว้วางใจและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความถนัด

ตาราง 36 ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะทักษะด้านเทคโนโลยี	ความถี่
1. ควรนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้การวางแผนบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ	31
2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนาตนเองในเทักษะด้านเทคโนโลยี	28
3. ควรพัฒนาเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ในสถานศึกษา	18
4. ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	14
5. ควรมีความรอบรู้เรื่องเทคโนโลยี ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีเป็นสื่อตัวสำคัญ เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากร	11

ตาราง 36 พบว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีเป็นทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาการเลือกและนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้การวางแผนบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนาตนเองในเทักษะด้านเทคโนโลยี ควรพัฒนาเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ในสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และควรมีความรอบรู้เรื่องเทคโนโลยี ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีเป็นสื่อตัวสำคัญ เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากร

ตาราง 37 ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	ความถี่
1. ควรมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	28
2. ควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว และมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาองค์กร ให้ทันยุคทันสมัย	26
3. ควรมีการวางแผนออกแบบการบริหารงานโดยใช้กระบวนการคิดในการบริหารจัดการสถานศึกษา	23
4. ควรใช้ความคิดในการบริหารงานเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ถึงประเด็นการทำงานอย่างรอบคอบ	16
5. ควรมีการค้นคว้าหลักวิชาการวิทยาการใหม่ ๆ นำมาพัฒนาคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	9

ตาราง 37 พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว และมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาองค์กร ให้ทันยุคทันสมัย ควรมีการวางแผนออกแบบการบริหารงานโดยใช้กระบวนการคิดในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรใช้ความคิดในการบริหารงานเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ถึงประเด็นการทำงานอย่างรอบคอบ และควรมีการค้นคว้าหลักวิชาการวิทยาการใหม่ ๆ นำมาพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 313 คน จาก 210 สถานศึกษา ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย สังกัดเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ประกอบด้วย 6 ทักษะ จำนวน 30 ข้อ ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ 3) ทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 5 ข้อ 4) ทักษะการทำงานเป็นทีม จำนวน 5 ข้อ 5) ทักษะด้านเทคโนโลยี จำนวน 5 ข้อ และ 6) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Questionnaire) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ซึ่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงนอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะ

การสื่อสาร ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะการแก้ปัญหา ตามลำดับ

1.1 ทักษะการสื่อสารโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคล หรือหน่วยงาน และผู้บริหารสถานศึกษาให้นโยบายและข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่บุคลากร ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลข่าวสาร

1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาให้กับทุกคนในการให้คำปรึกษา รับฟัง และพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคนด้วยความเต็มใจ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่น เป็นกันเองกับบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามได้

1.3 ทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงาน และออกแบบวิธีการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวิจัยและพัฒนากระบวนการทางการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลการประเมิน และผลการวิจัยในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา

1.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและมีส่วนช่วยในการหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา

1.5 ทักษะด้านเทคโนโลยีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line, Messenger, Facebook ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้อย่างครอบคลุมภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ตามลำดับ และ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

1.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติได้ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2.1 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะด้านเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะการทำงานเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การในการทำงานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคโนโลยี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

3.1 ทักษะการสื่อสาร

ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารให้มีความชัดเจน ตรงประเด็นและเป้าหมายเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา ควรสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำตามระเบียบแนวปฏิบัติ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับครู ควรใช้ทักษะใน

การสื่อสารแบบกัลยาณมิตรเพื่อความสัมพันธ์อันดีในองค์กร ควรใช้เทคนิคในการสื่อสารที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ครูปฏิบัติตามคำสั่งได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และควรสื่อสารเพื่อสร้างสร้างแรงบันดาลใจเสริมแรงทางบวกแก่ครู

3.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อครู ควรมีความยืดหยุ่น วางตัวเป็นกลาง มีมิตรสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกน้อง ไม่วางอำนาจ และรับความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างกัน ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนเพื่อการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และทันสมัย ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรเพื่อช่วยให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

3.3 ทักษะการแก้ปัญหา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีใจเป็นกลาง คำนึงถึงผลประโยชน์และความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายเมื่อเกิดปัญหา ควรรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาจากบุคลากรทุกฝ่ายในสานศึกษา ควรมีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาที่ชัดเจน และใช้วิธีการที่เหมาะสม ควรมีความยุติธรรมและใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา และควรมีการวางแผนพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษา

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม

ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในองค์กร ไม่ควรเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดซึ่งความแตกแยกของบุคลากรภายในสถานศึกษา ควรมีการวางแผนและบริหารงานให้ชัดเจน ควรสร้างความไว้วางใจและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความถนัด

3.5 ทักษะด้านเทคโนโลยี

ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้การวางแผนบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนาตนเองในเทักษะด้านเทคโนโลยี ควรพัฒนาเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ในสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และควรมีความรอบรู้เรื่องเทคโนโลยี ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีเป็นสื่อตัวสำคัญ เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากร

3.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว และมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาองค์กรให้ทันยุคทันสมัย ควรมีการวางแผนออกแบบการบริหารงานโดยใช้กระบวนการคิดในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรใช้ความคิดในการบริหารงานเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ถึงประเด็นการทำงานอย่างรอบคอบ และควรมีการค้นคว้าหลักวิชาการวิทยาการใหม่ ๆ นำมาพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริงโดยมีการนำเอาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความรู้ความสามารถความเข้าใจในหลักการ กระบวนการ และทักษะการบริหารเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองตอบต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ชัยยันต์ เพาพาน (2559: 301) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 2) เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 2) เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุวิมล ทองจำรัส (2563: 168) เรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุกรรยา อังคุระษี (2565: 2) เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564: 2-3) เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาพรวมทั้ง 6 ทักษะ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายด้าน ดังนี้

1.1 ทักษะการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือและผู้บริหารสถานศึกษาให้นโยบายและข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่บุคลากรตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลงานไปสู่ชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความสามารถในการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นมีความน่าเชื่อถือ และมีการนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือใช้ในการสื่อสารอีกทั้งยังสามารถให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2556: 205-207) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสารไว้ว่า ทักษะการชักจูง (Persuasion Skills) สามารถโน้มน้าวและชักจูงผู้อื่น เป็นนักสนทนาที่ดี สามารถจับจุดสนใจของบุคคลแวดล้อมได้ สร้างความร่วมมือร่วมใจ สร้างความรักศรัทธาต่อองค์กร สร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายได้อย่างน่าสนใจให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามและยอมรับ สอดคล้องกับ บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 7) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสาร ไว้ว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ให้ข่าวสารที่ถูกต้อง และแนะนำแหล่งของข้อมูลข่าวสารให้กับผู้อื่นได้มีความสามารถในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ มีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน มีการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 10-11) ได้กล่าวถึงทักษะการสื่อสารไว้ว่า ทักษะการสื่อสารหมายถึงการที่ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สื่อความหมายด้วยการพูด เขียนสั่งการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด สื่อสารเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน เห็นได้ว่าทักษะการสื่อสารเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการสื่อสาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาให้กับทุกคนในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคน

ด้วยความเต็มใจ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่น เป็นกันเองกับบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีการให้ขวัญและกำลังใจต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มีการจัดระบบการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารที่ดีในองค์กร ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันและรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561: 82) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 98) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มลฤดี สวนดี (2565: 82) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ อัศพันธ์ (2566: 1658) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงาน และออกแบบวิธีการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวิจัยและพัฒนากระบวนการทางการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลการประเมิน และผลการวิจัยในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาได้ตรงตามประเด็นไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 98) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 129) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการแก้ปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ทองจำรัส (2563: 172) ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหาร ผู้บริหาร

สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและมีส่วนช่วยในการหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการทำงานเป็นทีมสูงวางแผนบริหารงานได้อย่างชัดเจนตามหน้าที่และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามัคคีภายใน โรงเรียน รู้จักบุคลากรในโรงเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง มีความสามารถในการชักนำให้บุคลากรทุกคนมีเป้าหมายในการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 98) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 129) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการการทำงานเป็นทีมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย แสนดวง (2565: 92) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการทำงานเป็นทีมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ อัศพันธ์ (2566: 1658) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการสร้างทีมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ทักษะด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line, Messenger, Facebook ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้อย่างครอบคลุมภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างรอบด้าน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กรเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561: 82) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาลี (2561: 98) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 129) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ อัศพันธ์ (2566: 1659) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติได้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำทักษะการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการวิเคราะห์งานวางแผนบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามแผนและนโยบาย วิสัยทัศน์ และมีการบริหารโครงการ/กิจกรรมและทรัพยากรต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการที่ได้วางไว้ มีการกระตุ้นครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และกล้าที่จะคิดนอกกรอบในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อดุลย์พร ชุมชวย (2562: 184) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นครู

2.1 จำแนกตามเขตพื้นที่ พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามเขตพื้นที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะด้านเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปฏิบัติงานต่างเขตพื้นที่กันมีโอกาสในการทำงานร่วมกับผู้บริหารที่มีลักษณะ แนวทางในการบริหารสถานศึกษาที่แตกต่างหลากหลาย ส่งผลให้ครูในแต่ละเขตพื้นที่ดำเนินงานตามที่ผู้บริหารมอบหมายด้วยวิธีการและมีแนวปฏิบัติต่างกัน อีกทั้งเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันจึงต้องปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบาย กลยุทธ์ แผนงานของสถานศึกษา จึงมีแนวคิดต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในมุมมองด้านต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564: 10) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานสถานศึกษาเขตพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะการทำงานเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ปัจจุบันเป็นยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงและสังคมเท่าเทียมแห่งการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้ พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ครูที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าผู้บริหารจะเล็งเห็นถึงความสามารถในการทำงาน เมื่อได้รับมอบหมายงานแล้วมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ อีกทั้งอาจเป็นเพราะครูมีการประสานงานและสื่อสารกับผู้บริหารโดยตรง ได้เห็นกระบวนการทำงานและทักษะการบริหาร จึงส่งผลให้มุมมองของครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่มีความแตกต่างกันต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาล เจริญรัมย์ (2565: 475) ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจรี แก้วบริบัติ (2566: 135) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามประสบการณ์การในการทำงาน พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคโนโลยี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์การทำงานของครูส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ทำงานมากกว่าส่งผลต่อความชำนาญในการการทำงานมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันอาจจะได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาที่หลากหลายโดยแต่ละคนล้วนมีทักษะด้านศตวรรษที่ 21 และมีเทคนิคในการบริหารแตกต่างกัน เพราะประสบการณ์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความรู้ความคิด ดังนั้นเมื่อประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะความคิดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนมุมมองกับผู้อื่นในสังคม จึงส่งผลต่อมุมมองที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564: 178-179) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐกร วรรณวัตน์ (2564: 135) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา ไชยศรี (2560: 8) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์และคุ้มบางกะเจ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

3.1 ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการสื่อสารเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารให้มีความชัดเจน ตรงประเด็นและเป้าหมายเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา ควรสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำตามระเบียบแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับครู ควรใช้ทักษะในการสื่อสารแบบกัลยาณมิตรเพื่อความสัมพันธ์อันดีในองค์กร ควรใช้เทคนิคในการสื่อสารที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ครูปฏิบัติตามคำสั่งได้ตรงตามวัตถุประสงค์และควรสื่อสารเพื่อสร้างสร้างแรงบันดาลใจ เสริมแรงทางบวกแก่ครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ อัศพันธ์ (2566: 1662) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรรู้เทคนิคการสื่อสาร การพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา วันทาแก้ว (2565: 371) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ควรสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำเพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา คงกะพัน (2567: 144) ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสวงหาความรู้ด้วยการเข้าร่วมอบรม สัมมนาหรือการประชุมในงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของตนให้ดียิ่งขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปส่งเสริม สนับสนุนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อไปได้

3.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อครู ควรมีความยืดหยุ่นวางตัวเป็นกลางมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกน้อง ไม่วางอำนาจ และรับความคิดเห็นของทุกคน อย่างมีเหตุ

ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างกัน ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนเพื่อการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และทันสมัย ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรเพื่อช่วยให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา วันทาแก้ว (2565: 371) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในสถานศึกษา และจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิศักดิ์ คำมา (2567: 349) ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมความร่วมมือสนับสนุนระหว่างหน่วยงานภายนอก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน เพื่อการจัดการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องมีการบูรณาการความรู้จากหน่วยงานภายนอกเปิดโอกาสให้ชุมชน และหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อความหลากหลาย

3.3 ทักษะการแก้ปัญหา

ทักษะการแก้ปัญหาเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีใจเป็นกลาง คำนึงถึงผลประโยชน์และความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายเมื่อเกิดปัญหา ควรรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาจากบุคลากรทุกฝ่ายในสานศึกษา ควรมีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาที่ชัดเจน และใช้วิธีการที่เหมาะสม ควรมีความยุติธรรมและใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา และควรมีการวางแผนพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 161) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่รับฟังข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและเลือกแนวทางในการแกปญหาที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน รวมไปถึงสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่อาจจะเกิดปัญหาขึ้นในโรงเรียน และแก้ปัญหานั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ไขความขัดแย้งด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีม

ทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในองค์กร ไม่ควรเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดซึ่งความแตกแยกของบุคลากรภายในสถานศึกษา ควรมีการวางแผนและบริหารงานให้ชัดเจน ควรสร้างความไว้วางใจและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความถนัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา วันทาแก้ว (2565: 371) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ และร่วมกันกับบุคลากรสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

ตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานนำไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ อัศพันธ์ (2566: 1662) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการสร้างทีมงาน คือ ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา คงกะพัน (2567: 144) ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามองเห็นเป้าหมายร่วมกัน และร่วมมือกันทำงานด้วยความเต็มใจ รวมถึงควรเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นเพื่อจะได้เห็นมุมมองหรือแนวคิดที่หลากหลายอันนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน

3.5 ทักษะด้านเทคโนโลยี

ทักษะด้านเทคโนโลยีเป็นทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาการเลือกและนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้การวางแผนบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนาตนเองในทักษะด้านเทคโนโลยี ควรพัฒนาเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ในสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และควรมีความรอบรู้เรื่องเทคโนโลยี ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีเป็นสื่อตัวสำคัญ เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ อัศพันธ์ (2566: 1662) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิศักดิ์ คำมา (2567: 349) ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดอบรมพัฒนาและให้ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลสำหรับสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษารูปแบบออนไลน์ อาจเป็นเพราะโลกในยุคปัจจุบันแข่งขันกันด้วยการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล องค์กรใดที่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและดิจิทัลได้มากและเกิดประโยชน์สูงสุดก็จะสามารถทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้วิธีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา คงกะพัน (2567: 144) ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับระบบและเทคนิคกระบวนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

3.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว และมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาองค์กรให้ทันยุคทันสมัย ควรมีการวางแผนออกแบบการบริหารงานโดยใช้กระบวนการคิดในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรใช้ความคิดในการบริหารงานเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ถึงประเด็นการทำงานอย่างรอบคอบ และควรมีการค้นคว้าหลักวิชาการวิทยาการใหม่ ๆ นำมาพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา วันทาแก้ว (2565: 371) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะวิเคราะห์ นโยบาย จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของงาน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิศักดิ์ คำมา (2567: 349) ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมอบหมายงานที่ท้าทายให้ตรงกับความสามารถของแต่ละคน สนับสนุนการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้เกิดการทำงานแบบระดมความคิด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ งานที่ท้าทายความสามารถของแต่ละบุคคลจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการทำงานโดยความร่วมมือและระดมความคิดจะนำไปสู่การเกิดวิธีปฏิบัติงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งจะเกิดผลดีต่อองค์กร ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา คงกะพัน (2567: 144) ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาองค์ความรู้และเน้นทักษะการลงมือปฏิบัติ ศึกษาเทคนิควิธีการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถตีความและแปลความหมายของข้อมูล ตลอดจนเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของกิจกรรมภายในสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ทักษะการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารให้มีความชัดเจน ตรงประเด็นและเป้าหมายเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา ควรสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำตามระเบียบแนวปฏิบัติ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับครู ใช้ทักษะในการสื่อสารแบบกัลยาณมิตรเพื่อความสัมพันธ์อันดีในองค์กร เทคนิคในการสื่อสารที่เข้าใจได้ง่ายเพื่อให้ครูปฏิบัติตามคำสั่งได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และสร้างสร้างแรงบันดาลใจ เสริมแรงทางบวกแก่บุคลากรในสถานศึกษา

1.2 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูตาม เขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นถึงมุมมองความแตกต่างของครูที่มีต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้ ควรมีการจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมองด้านการบริหารระหว่างครูกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

1.3 ทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารให้มีความชัดเจน รอบคอบ ตรงประเด็น เป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อความสัมพันธ์อันดีในองค์กร

1.4 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางตัวเป็นกลางมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชามีความยืดหยุ่น และประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคลากร ผู้ปกครองชุมชน

1.5 ทักษะการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น คิดหาแนวทางรับฟังและเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา และแก้ปัญหาได้ทันท่วงทีด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์

1.6 ทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพร่วมกับบุคลากรพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

1.7 ทักษะด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนาตนเองในทักษะด้านเทคโนโลยี เปิดใจยอมรับและนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.8 ทักษะด้านการคิด และคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างชัดเจน กล้าตัดสินใจวางแผน นำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ต่อยอดความคิดนอกกรอบ คิดอย่างสร้างสรรค์ ในการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันยุคทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้งานวิจัยเกิดความหลากหลายต่อยอดองค์ความรู้ และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ จึงเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยเก็บข้อมูลเชิงลึก เช่น จากการสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดสงขลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรรณิกา เรดมอนด์. (2559). **ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2553).** กรุงเทพมหานคร: องค์การการค้าคุรุสภา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **แนวทางจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ.** กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .

กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). **การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จรัส อติวิทยาภรณ์. (2558). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

จันทรานี สงวนนาม. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค พอย์ท.

จารุวัจน์ สองเมือง. (2559). **การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.** (Online). http://www.deepsouthwatch.org/node/8009,7 กรกฎาคม 2566.

ชัยยันต์ เพาพาน. (2559). “แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.” **วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.** 12(1), 1.

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2551). **คู่มือสู่องค์การแห่งความสำเร็จ.** กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.

ณฐกร วรรณวัตน์. (2564). “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร.” **Journal of Roi Kaensarn Acadami.** 6(2), 135.

ณณัฐ ช่วยงาน. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ณัฐภรณ์ สมภาร. (2566). **การศึกษาและวิเคราะห์หลักสาราณียธรรมกับการเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ถวิล อรัญเวศ. (2560) “การพัฒนากลยุทธการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครราชสีมา.” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.** 13(2), 5.

ไทยรัฐ วงษ์ทอง. (2563). **การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ธวัชชัย แสนดวง. (2565). **สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ธีระ ไชยสิทธิ์. (2555). **ศึกษาสภาพการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

นุจรี แก้วบริบัติ. (2566). “ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.” **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 7(2), 135.

บุญชม ศรีสะอาด. (2552). **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

_____. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญส่ง กรุงชาลี. (2561). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ประวิทย์ อินตายวง. (2553). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนแม่ออนวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่.** การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ผ่องLIIพรรณ พลราช. (2560). “ภาวะผู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29.” **วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์.** 1(1), 27-40.

พงษ์พันธ์ อัศพันธ์. (2566). “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4.” **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์.** 8(2),1658.

พิมพ์พร จารุจิตร์. (2559). **ภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (เอกสารทางวิชาการ).** อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปทุมธานี.** ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถศึกษาปทุมธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปทุมธานี.

มลฤดี สวนดี. (2565). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถศึกษาจันทบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

มัทนา วังถนอมศักดิ์. (2556). "ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21." **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.** 3 (2), 201-207.

มูนา จารง. (2560). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะคติของครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

รัตนา วันทาแก้ว. (2565). "ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2." **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.** 8(1), 371.

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์. (2556). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตรวรรษที่ 21 (21st century skills: rethinking how students learn).** กรุงเทพมหานคร: โอเพ่นเวิลด์ส.

วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิถีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพมหานคร: ตถาตา.

_____. (2556). **การสร้างการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

วิทยา ไชยศรี. (2560**). ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์และคุ้มบางกะเจ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิโรจน สารรัตนะ. (2553). **ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ.** ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

วุฒิศักดิ์ คำมา. (2567). แนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1**. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.).** 6(1), 349.

ศรัญญา น้อยพิมาย. (2563). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศศิตา เพลินจิต. (2558). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.** การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิช. (2556). **ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 สถานบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สมหญิง สายธนู. (2560). **คู่มือครูอาชีพ (ฉบับย่อ) ในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรีสฤษดวงศ์.

สมหมาย อ่ำดอนกลอย. (2556). “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21.” **วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.** 7(1), 6-7.

สัตตบุษย์ โพธิรุท. (2564). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สัมมา รธนิธย์. (2556). **หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: แอล ที เพรส.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. (2566). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1.** สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1.

_____. (2566). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570.** สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. (2566). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2.** สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2566). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.** สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **นโยบายรัฐมนตรีว่าการการทรวงศึกษาธิการ นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์.** กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนา การบริหารรูปแบบนิติบุคคล”.** กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2559). **คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

_____. (2562). **การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2549). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.** กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.[L2]

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2565). **มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา** (Online). http:// www.ksp.or.th/ksp2018/, 7 กรกฎาคม 2566.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). **บทวิเคราะห์การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2570.** กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2680.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2563). **แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดสงขลา (โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คน ลงมา) ปีงบประมาณ 2563-2564.** สงขลา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.

_____. (2565). **แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดสงขลา (โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คน ลงมา).** สงขลา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.

_____. (2566). **แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.** สงขลา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.** กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____. (2561). **โครงการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก "บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสู่ความยั่งยืน".** กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สุกรรยา อังคุระษี. (2565). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2.** สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สุขุมาล เจริญรัมย์. (2565). "ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1." **Journal of Roi Kaensarn Academi.** 7(8), 475

สุธีรา สู้ภัยพาล. (2558). **บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานบุคคลตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

สุภัค ยมพุก. (2558). **การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่มที่ 4.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุภาศิณี สุขสำราญ. (2561). "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31." **วารสารดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์.** 8 (2), 116-131.

สุริยา ทองยัง. (2558). **ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิมล ทองจำรัส. (2563). “ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.” **วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.** 10 (3), 14-172.

เสาวภา พรเสนาะ. (2556). **การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อคีราภ์รัตน์ วรรณรัตน์. (2556). **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารหารศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อดุลย์พร ชุ่มชวย. (2562). “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง.” **วารสารการบริหารการศึกษาศาสตร์.** 7(2),184.

อติกาญจน์ ศรีสังข์. (2564). **ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อรอุมา ดวงจันทร์. (2558). **ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อริสา คงกะพัน. (2567). “การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.” **วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา.** 4(1), 144.

อิศรา หาญรักษ์. (2563). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อุ่นทยา ผาผง. (2556). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารหารศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุรุพงษ์ งานฉมัง. (2564). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อุษา แซ่เตียว. (2559). **ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Helvac, M.A. and Yoruk, S. (2021). “The relationship between the school principals’ level of 21st century skills and their capability to manage change at schools.” **European Journal of Education Studies.** 8(8), 279-298.

Ozdemir, N. Coban and Bozkurt, S. (2020). “Examining of the relationship between school principals’ 21st century skills and their strategic leadership according to teachers’ opinions.” **Pegem Egitim ve Ogretim Dergisi.** 10(2), 399-426.

Rini, R. (2022). “School principal’s leadership skills in 21st century based on teacher point view.” **Proceedings of the 4th International Conference on Progressive Education 2022** (IPORE 2022), 9(746), 557-571.

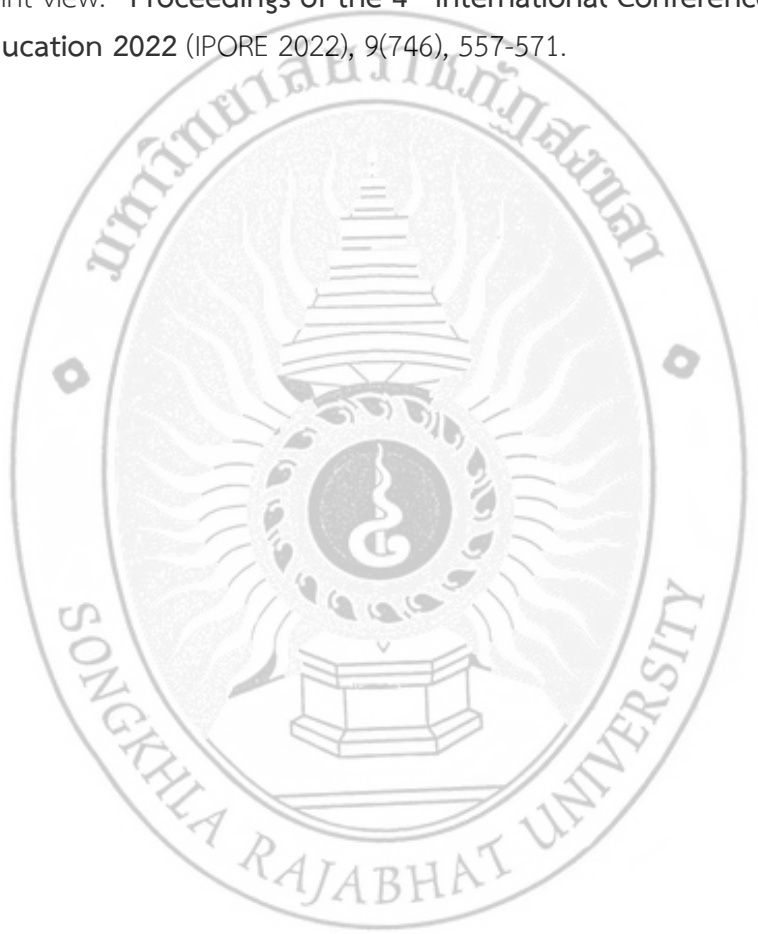

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกล บัวแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและการประเมินผล

2. ดร.ปาลีวรรณ สิทธิการ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่
สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา

3. นางสาวโศภิษฐ์ โรจนรักษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดทำนบตางหน
สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ งานสนับสนุนพันธกิจอุดมศึกษา บัณฑิตศึกษา โทร. ๑๒๒๐

ที่ คคศ. **วันที่** ๒๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกล บัวแก้ว

ด้วย นายประสิทธิ์ มุสิโก รหัส ๖๕G๑๘๐๑๐๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง "**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา**" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะครุศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในเรื่องที่นักศึกษาทำการค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษา ทั้งนี้ ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)
คณบดีคณะครุศาสตร์

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกล บัวแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายประสิทธิ์ มุสิโก รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง **"ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา"** นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกล บัวแก้ว)

ตำแหน่ง อาจารย์

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๗๘๙ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปาลีวรรณ สิทธิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายประสิทธิ์ มุสิโก รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง "**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา**" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยรัตนกุลวานิช)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
โทร. ๐๘ ๑๘๙๘ ๑๖๕๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.ปาลีวรรณ สิทธิการ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายประสิทธิ์ มุสิโก รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง **"ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา"** นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(ดร.ปาลีวรรณ สิทธิการ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่

หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๗๙๑

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณโศภิษฐ์ โรจนรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายประสิทธิ์ มุสิโก รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง "**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา**" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
โทร. ๐๘ ๑๘๙๘ ๑๖๕๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นางสาวโศภิษฐ์ โรจนรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายประสิทธิ์ มุสิโก รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง **"ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา"** นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นางสาวโศภิษฐ์ โรจนรักษ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดทำนบตางหน

หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

1.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเขตพื้นที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Questionnaire) แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

3. แบบสอบถามนี้ใช้กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม จึงใครขอความร่วมมือ โปรดได้กรอกข้อมูลแบบสอบถามด้วยความเป็นจริง

4. แบบสอบถามชุดนี้ ใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด และข้อคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายประสิทธิ์ มุสิโก
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา
   - ☐ เขต 1
   - ☐ เขต 2
   - ☐ เขต 3
2. ระดับการศึกษา
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ทำงาน
   - ☐ น้อยกว่า 5 ปี
   - ☐ 5-10 ปี
   - ☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

1. แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับ มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับ มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับ น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ทักษะการสื่อสาร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ แนะนำแหล่งข้อมูลข่าวสาร ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาให้นโยบายและข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่บุคลากร					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลข่าวสาร					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคล หรือหน่วยงาน					
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์						
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่น เป็นกันเองกับบุคลากรในสถานศึกษา					
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาให้กับทุกคนในการให้ คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคนด้วยความเต็มใจ					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามได้					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อสร้างสัมพันธไมตรีอันดีระหว่างบุคลากรระดับต่าง ๆ ในสถานศึกษา					

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ทักษะการแก้ปัญหา						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาและความขัดแย้งโดยใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงาน และออกแบบวิธีการแก้ปัญหา ที่มีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุ สมผล					
13	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวิจัยและพัฒนากระบวนการทางการบริหารจัดการสถานศึกษา					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลการประเมิน และผลการวิจัยในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษา					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา					
ทักษะการทำงานเป็นทีม						
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน					
18	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ					
19	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหาร					
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและมีส่วนช่วยในการหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร					

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ทักษะด้านเทคโนโลยี						
21	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม					
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา					
24	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้อย่างครอบคลุมภายในสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสั่งการเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line, Messenger, Facebook					
ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์						
26	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติได้					
28	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21					
29	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน					

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
30	ผู้บริหารสถานศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ นำความรู้ที่ได้ มาประยุกต์ใช้ในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม และเป็นแบบอย่างในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการถานศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ทักษะการสื่อสาร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ทักษะการแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ทักษะการทำงานเป็นทีม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ทักษะด้านเทคโนโลยี

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 38 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3		
ทักษะการสื่อสาร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ แนะนำแหล่งข้อมูลข่าวสาร ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษาให้นโยบายและข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่บุคลากร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลข่าวสาร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคล หรือหน่วยงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์						
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นเป็นกันเองกับบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาให้กับทุกคนในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคนด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3		
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อสร้างสัมพันธไมตรีอันดีระหว่างบุคลากรระดับต่าง ๆ ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะการแก้ปัญหา						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาและความขัดแย้งโดยใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงาน และออกแบบวิธีการแก้ปัญหา ที่มีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุ สมผล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวิจัยและพัฒนากระบวนการทางการบริหารจัดการสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ผลการประเมิน และผลการวิจัยในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะการทำงานเป็นทีม						
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3		
19	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหาร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและมีส่วนช่วยในการหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านเทคโนโลยี						
21	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือแนะนำการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ในระบบออนไลน์เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้อย่างครอบคลุมภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสั่งการ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น Line, Messenger, Facebook	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์						
26	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3		
27	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาและนำสู่การปฏิบัติได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารสถานศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ นำความรู้ที่ได้ มาประยุกต์ใช้ในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม และเป็นแบบอย่างในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 39 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

ข้อที่	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	ค่าความเชื่อมั่น
	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก	**0.98**
1	ทักษะการสื่อสาร	0.92
2	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	0.92
3	ทักษะการแก้ปัญหา	0.95
4	ทักษะการทำงานเป็นทีม	0.96
5	ทักษะด้านเทคโนโลยี	0.91
6	ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	0.97

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = 0.98
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 30 ชุด
ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก
จำนวน 30 ข้อ = 6 ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY